

EVIJÄRVEN KUNTA

Talousarvio 2024 ja Taloussuunnitelma 2024–2026

Kuva: Anja Palomäki

Kunnanhallitus 11.12.2023 § 230
Valtuusto 18.12.2023 § 68

SISÄLLYSLUETTELO:

1. Yleisperustelut	3
1.1. Yleinen taloustilanne.....	3
1.2. Kuntatalouden tila	4
1.3. Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi kuntastrategia 2025.....	7
1.4. Evijärven väestö ja työllisyys	8
1.5. Talousarvionäkymät vuoteen 2024	8
1.6. Tasapainoinen ja kuntaa kehittävä talousarvio	10
2. Keskeiset tulo- ja menokohdat vuonna 2024	12
3. Talousarvion sitovuus	15
4. Käyttötalousosa	15
4.1. Kunnanhallitus	15
4.1.1. Yleishallinto	15
4.1.2. Muut palvelut.....	16
4.2. Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkärihuolto	19
4.3. Sosiaalitoimi / lasten kotihoidontuki	19
4.4. Sivistyslautakunta.....	20
4.4.1 Varhaiskasvatus	20
4.4.2 Perusopetus.....	21
4.4.3 Lukio	22
4.4.4 Sivistystoimen muut vastualueet.....	22
4.5. Tekninen lautakunta	26
4.6. Vesihuoltolaitos.....	28
5. Investointiosa.....	34
6. Tuloslaskelmaosa	35
7. Rahoitusosa.....	37
8. Henkilöstösuunnitelma.....	39
9. Konserniyhtiöiden toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	40

1. YLEISPERUSTELUT

1.1. Yleinen taloustilanne

Suomen talous näyttäisi ajautuvan taantumaan eurooppalaisten kumppaniemme, erityisesti Saksan ja Ruotsin vanavedessä. Suomessa tuotanto kasvoi hyvää vauhtia vielä kuluvan vuoden alkupuoliskon. Nyt merkit viittaavat siihen, että talouden kysyntä ja tuotanto supistuvat ainakin kuluvan vuoden jälkipuoliskon ajan.

Taantuma näyttää toistaiseksi varsin tyypilliseltä talouden suhdannekiertoon liittyvältä negatiivisen kasvun vaiheelta. Taantuma voi toki pitkittyä ja saada pysyvämpiä, elpymistä hidastavia rakenteellisia piirteitä. Syyt voivat liittyä inflaatioon ja korkoihin, Kiinan talouteen, yleiseen epävarmuuteen ja säästämiseen sekä asuinrakentamiseen. Toisaalta siirtymä puhtaaseen energiaan voi edetä ennustettua laajemmin ja nopeammin. Julkisessa taloudessa todellisuus on nyt karu, mutta tulevaisuus ei ole aivan niin synkkä kuin ennusteesta voisi päätellä.

Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Suomen talous ei kasvakaan vuonna 2023 edellisvuodesta. Vuonna 2024 hintojen nousu on kotitalouksen tulojen kasvua hitaampaa ja korkojen nousu on ohi. Kotitalouksien ostovoiman kohentuminen lisää kulutusta ja BKT kasvaa 1,2 prosenttia. Talouskasvua heikentää kuitenkin edelleen rakentamisen heikko tilanne. Investointinäköymät ovat kuitenkin muuten valoisat, erityisesti tuulivoimainvestointisuunnitelmia on erittäin paljon. Vuonna 2025 kasvu nopeutuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvu lisäksi investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Työllisyys notkahtaa tänä vuonna, mutta kasvaa taas ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,3 prosenttia ja työttömyysaste 7 prosenttia.

Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,4 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja hallituksen päättämistä sopeutustoimista huolimatta kasvaa yli kolmen prosentin vuosina 2024 ja 2025. Julkisyhteisöjen alijäämä supistuu hieman ennustejakson loppua kohden. Sopeutustoimista huolimatta julkinen velkasuhde kasvaa hiljalleen ennustejaksolla. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikääntyminen, sekä kasvavat velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla jatkossakin.

Kysynnän odotetaan kuitenkin piristyvän niin Suomessa kuin maailmantaloudessa ensi vuonna, kun korkojen nousu pysähtyy, hintojen nousu hidastuu alle palkankorotusten, ja kotitalouksien ostovoima kääntyy kasvuun. Investointinäköymät ovat valoisat, vaikka tänä ja ensi vuonna asuntorakentaminen väheneekin rajusti. Energiasiirtymään liittyviä investointisuunnitelmia on ennätyskellisen paljon. Tuotannon kasvu nopeutuukin ja vuonna 2024 BKT kasvaa 1,2 prosenttia ja 1,8 prosenttia vuonna 2025.

Kansainvälisen talouden kehitys voi olla myös ennustettua heikompaa. Erityisesti Kiinan ja Saksan talouskehitys voi olla ennustettua heikompaa. Edelleen on myös mahdollista, että sotatilanne Ukrainassa tai Venäjän sisäinen kehitys aiheuttavat uusia negatiivisia vaikutuksia maailman ja Suomen talouteen. Tällöin talouskasvu ja työllisyys kehittyisivät arvioitua heikommin. Myös ympäristöriskeillä, kuten sään ääri-ilmiöillä voi olla aiempaa suurempi vaikutus talouskehitykseen ja ne lisäävät talouden häiriöherkkyyttä.

Lähde: VM:n Taloudellinen katsaus, syksy 2023 (VM:n julkaisuja 2023:65)

1.2. Kuntatalouden tila

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos heikkeni vuonna 2022 hieman suhteessa kahteen aiempaan vuoteen, mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos pohjautuu työllisyyden ja talouden hyvään kehitykseen ja siitä seuranneeseen verotulojen kasvuun. Kuntatalouden luvut paranivat viime vuonna merkittävästi myös kertaluonteisilla tekijöillä, kuten sote-kiinteistöjen myynneistä saaduilla tuloilla. Kuntatalouden vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta, mutta oli edelleen yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Kuntatalouden eriytyminen näkyi kuitenkin viime vuonna selkeästi suurten kaupunkien ja pienten kuntien välillä.

Vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella käynnistetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyt kahdessa kunnassa.

Hallituksen kuntataloutta koskevat linjaukset

Hallitus asettaa ensimmäisessä julkisen talouden suunnitelmassaan tavoitteeksi, että kansantalouden tilinpidon mukainen kuntahallinnon rahoitusasema on lähellä tasapainoa vuonna 2027. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuntatalouden tilanteen kohenevista, sillä julkisen talouden painelaskelman perusteella kuntahallinnon rahoitusasema suhteessa bruttokansantuotteeseen on -0,4 % vuonna 2027.

Valtio sitoutuu kompensoimaan kunnille asetettavat uudet tehtävät ja velvoitteet sekä mahdolliset tehtävien laajennukset rahoittamalla ne täysimääräisesti tai purkamalla muita velvoitteita. Hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille. Peruspalvelujen valtionosuuslain mukaan tehtävien ja velvoitteiden laajennuksiin sekä uusiin tehtäviin osoitetaan 100-prosenttinen valtionosuus. Valtion rahoitusvastuun täysimääräinen toteutuminen edellyttää myös sitä, että uusien tai laajentuvien tehtävien ja velvoitteiden vaikutukset kuntatalouteen arvioidaan realistisesti. Huomioita kiinnitetään myös tehtävä- ja velvoitemuutosten henkilöstövaikutuksiin, koska kunta-alan palkansaajien eläköityminen on voimakkaasta ja työvoimatilanne vaihtelee toimialoittain voimakkaasti.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Kuntien valtionapuihin osoitetaan noin 5,1 mrd. euroa vuonna 2024. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 3,7 mrd. euroa, kuntien veromenetysten korvaukset 0,9 mrd. euroa ja muut valtionavut 0,6 mrd. euroa. Kehyskauden lopussa vuonna 2027 valtionavut ovat noin 6,1 mrd. euroa, josta laskennallisten valtionosuuksien osuus on 4,6 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuus laskee vuonna 2024 vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 290 milj. eurolla noin 2,5 mrd. euroon. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 sote-uudistuksen yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten ja tulojen tarkentumisesta sekä sen vuoksi valtionosuuteen tehtävistä korjauksista. Jotta kuntataloudesta siirtyisi uudistuksen yhteydessä yhtä paljon kustannuksia ja tuloja, tulee tämän hetken arvion mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähentää vuodesta 2024 alkaen pysyvästi noin 224 milj. euroa. Siirtyvien kustannusten ja tulojen tarkentumisesta johtuva valtionosuuden vähennys huomioidaan vuoden 2023 osalta takautuvasti, minkä vuoksi peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan 112 milj. euron määräaikainen vähennys suunnitelmakaudella.

Kehyskauden lopussa vuonna 2027 kuntien peruspalvelujen valtionosuudet ovat noin 3,5 mrd. euroa. Peruspalvelujen valtionosuutta korottavat vuonna 2025 työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirto kunnille ja kuntien työttömyysturvan rahoitusosuuden kasvattaminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet alenevat reaalisesti hieman kehyskaudella oppilas- ja opiskelijamäärien alenemisesta johtuen.

Hallitusohjelmaan sisältyy niin kuntien tehtäviä ja rahoitusta lisääviä kuin vähentäviä toimenpiteitä. Hallitusohjelman toimenpiteistä osa täsmentyy jatkovalmistelussa, esimerkiksi perusopetuksen vahvistamiseen osoitettava lisäys ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksiin osoitettavan leikkauksen kohdentaminen.

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen on vuonna 2024 hieman kuntataloutta vahvistava. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan yhden prosenttiyksikön indeksikorotusta vastaava vähennys vuosina 2024–2027, mikä pienentää kuntien valtionosuutta noin 24 milj. euroa vuonna 2024. Toisaalta hallitusohjelman mukainen maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen vahvistaa kuntataloutta arviolta noin 108 milj. eurolla vuodesta 2024 alkaen. Hallitusohjelmassa kunnille ei osoiteta uusia tehtäviä tai velvoitteita vuonna 2024.

Hallitusohjelma sisältää myös monia kuntien toimintaan ja talouteen vaikuttavia uudistuksia. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätestuntokaudella 2025, ja uuden lainsäädännön tulla voimaan 1.1.2026. Myös TE-palveluiden rahoitusmallia tarkistetaan ja työvoimapalveluiden lakisääteistä palveluprosessia kevennetään.

Kuntien toimintaedellytysten vahvistamiseksi hallitus käynnistää kuntien normituksen keventämishallituksen, johon kytketään kaikki kuntia ohjaava sektorilainsäädäntö soveltuvin osin. Käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan. Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käyviä arvoja. Hallituksen lainsäädäntösuunnitelmassa hallituksen esitys on kaavailtu annettavaksi keväällä 2024. Tällä kehyskaudella kuntien kiinteistökantaan kohdistuu etenkin sote-uudistuksen seurauksena tarve uudelleenjärjestelyihin, joilla tulee olemaan vaikutuksia kuntatalouteen. Hallitusohjelman mukaisesti käynnistetään julkisen sektorin tilaohjelma, jonka tavoitteena on tehostaa julkisen sektorin tilakustannuksia merkittävästi sekä hakea ratkaisuja valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien välisiin tilaomaisuuskysymyksiin. Kuntien on lisäksi mahdollista saada sote-uudistukseen liittyvistä omaisuusjärjestelyjen kustannuksista korvausta tietyin ehdoin.

Lisäksi osana julkista taloutta ja työllisyyttä kohentavia toimia sosiaaliturvaetuuksiin ja erityisesti työttömyysturvaan ja asumisen tukiin tehdään muutoksia, jotka vaikuttavat välillisesti myös kuntien verotuloihin ja kuntien rahoitusosuuteen toimeentulotuesta. Muutoksilla on toimeentulotukea sekä lisääviä että vähentäviä vaikutuksia.

Kuntatalouden kehitysarvio

Suomen talouskehitys pysyy kuluvana vuonna nollan tuntumassa, kun hintojen ja korjojen nousu vähentävät kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Inflaation arvioidaan kuitenkin normalisoituvan keskimäärin kahteen prosenttiin vuosina 2024–2027. Vuonna

2024 bruttokansantuote kasvaa 1,2 prosenttia kotitalouksien ostovoiman kohentuessa ja vuonna 2025 talouskasvu vahvistuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvun lisäksi vihreän siirtymän investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Talouden toipumisen odotetaan vähentävän työttömyyttä ja lisäävän työllisten määrää vuodesta 2025 alkaen. Vuosina 2026–2027 talouskasvun arvioidaan vaimenevan hieman mutta säilyvän runsaassa 1,5 prosentissa.

Kuntatalouden keskeiset tunnusluvut, kuten tilikauden tulos ja toiminnan ja investointien rahavirta, ovat kuntatalouden kehitysarvion mukaan kuluvana vuonna vahvoja, mikä johtuu pitkälti sote-uudistukseen liittyvästä verohännästä. Käännös heikompaan on kuitenkin edessä, kun alkuvuoden suotuista tulokehityksiä hiipuu talouskasvun vaimenemisen vuoksi ja kuntien saamat poikkeuksellisen suuret verohännät poistuvat.

Vuosikate riittää kattamaan poistot kaikkina tarkasteluvuosina, mutta nettoinvestointeihin se ei riitä. Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa sopeutus-paineita tuleville vuosille. Kuntatalousohjelman sisältämä kuntatalouden kehitysarvio on laadittu valtiovarainministeriön kansantalousosastolla painelaskelmana, jossa ei tehdä oletuksia kuntien omista sopeutustoimenpiteistä eikä veroprosenttien muutoksista tuleville vuosille.

Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027. Kuntatalouden suurimman kulu-erän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat noin 3 prosenttia vuonna 2024. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Työ- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntien vastuulle laajentaa kuntien tehtäväkenttää ja kasvattaa kuntatalouden toimintamenoja vajaalla 900 milj. eurolla vuonna 2025. Myös valtionosuudet kasvavat voimakkaasti, kun työ- ja elinkeinopalveluiden myötä kunnille siirtyvät kustannukset sekä uudistuksesta aiheutuva kasvu kuntien etuusmenoissa kompensoidaan kunnille. Uudistuksen myötä kuntien henkilöstömäärä kasvaa noin neljällä tuhannella henkilötyövuodella, mikä näkyy vuonna 2025 etenkin henkilöstömenojen voimakkaana kasvuna.

Kunnilla on merkittäviä investointitarpeita muun muassa rakennuskannan iän, muutto-liikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Kuntatalouden lainakanta jatkaa kasvuaan vuosina 2024–2027, mutta kasvuvauhti hidastuu viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna. Kuntatalouden lainakanta kasvaa tarkastelujakson lopulla 24,2 mrd. euroon.

Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee vuonna 2024 sekä suunnittelukaudella kaikissa kuntakokoryhmissä, kun sote-uudistuksen verohännät poistuvat ja valtionosuuksiin tehdään sote-uudistuksen siirtolaskelman tarkentumisen edellyttämä vähennys takautuvasti vuodelta 2023.

Kunnallisveroprosenttiin kohdistuu nousupainetta kaikissa kuntakokoryhmissä vuosina 2024–2027, mutta koko maan tasolla kunnallisveron laskennallinen korotuspaine pysyy suhteellisen maltillisella tasolla. Vuonna 2023 negatiivisen vuosikatteen kuntia on vain

muutama, mutta kehyskauden loppua kohden määrä nousee pienissä kuntakokoryhmissä. Veropohjan heikkeneminen voi muodostaa uhkan varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä, jos väestöennusteen mukainen demografia- ja muuttotappiokehitys jatkuu ennustetun kaltaisena. Myös niiden kuntien lukumäärä, joiden taseessa on kertynyttä alijäämää, kasvaa kehyskauden loppua kohden.

Kuntatalouteen vaikuttavat tarkastelujaksolla monet eri epävarmuutta aiheuttavat muutostekijät. Sote- ja TE-uudistus aiheuttavat kehitysarvioihin epävakaisuutta.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuosille 2024-2027, Syksy 2023, VM:n julkaisuja – 2023:70, 9.10.2023

1.3. Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi kuntastrategia 2025

Evijärvellä asioiden valmistelun, päätöksenteon ja toteuttamisen pohjana toimii kuntalain mukaisesti kuntastrategia. Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi-kuntastrategia 2025 hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2016.

Kuntastrategian **vision** mukaan Itseään suurempi kunta - Evijärvi tarjoaa

- vireän, viihtyisän sekä turvallisen elinympäristön luonnon ja vesistöjen äärellä
- hyvää elämää tukevat palvelut
- aktiivisen ja yritteliään toimintaympäristön

Nämä yhdessä laadukkaan toiminnan ja tasapainoisen kuntatalouden kanssa mahdollistavat itsenäisen Evijärven kunnan vetovoimaisuuden, elinvoiman ja menestyksen tulevaisuudessa.

Kuntastrategian **missiossa** on määritelty, että Itsenäisenä Evijärvi voi parhaiten päättää mikä on kunnalle ja kuntalaisille parhaaksi – kunnan kokonaisuus hahmotetaan ja sitä edistetään yhteistoiminnan sekä harkitun päätöksenteon perustana. Evijärvi edistää kunnan elinvoimaa, terveyttä ja hyvinvointia sekä yrittämisen edellytyksiä. Itsenäisenä kuntaa kehitetään yhteistyössä haluttuun suuntaan - kunnan toimintoja ja palvelurakenteita uudistetaan nykyisillä ja uusilla toimintatavoilla. Kehittämistä toteutetaan joustavasti hallitun uusiutumisen ja yrittäjämäisyyden tukemana.

Evijärven kunnan **tulevaisuuden strategiset painopistealueet ja päämäärät** ovat:

- Talous: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous
- Palvelut: Ennakoivat, uudistuvat ja laadukkaat palvelut kustannustehokkaasti
- Elinkeinot ja elinvoima: Kilpailukykyinen ja vetovoimainen toimintaympäristö
- Asuminen ja hyvinvointi: Turvallinen ja viihtyisä asuin ympäristö sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Strategia ohjaa kunnan taloutta, toimintaa ja kehittämistä sekä asioiden valmistelua ja päätöksentekoa. Näiden kaikkien tulee pohjautua kuntastrategian linjauksiin, painopisteisiin ja tavoitteisiin. Kuntastrategia on ohjannut myös talousarvion laadintaa. Kuntastrategiaa ja sen linjauksia toteutetaan lisäksi toimenpideohjelmalla (TPO). Kuntastrategian toimenpideohjelmat ovat toteutuneet hyvin. Kolmas ohjelma vuosille 2020–2021

hyväksyttiin kunnanhallituksessa kesällä 2020 (KH § 99, 29.6.2020). Valtuustokauden loppuun ulottuva strategian toimenpideohjelma tulee hyväksyttäväksi alkuvuonna 2024.

Kunnanhallitus on nimennyt 30.8.2021 (§ 139) kuntastrategian ohjausryhmän, jonka tehtävä on seurata ja arvioida strategian toteutumista sekä raportoida siitä hallitukselle ja valtuustolle. Lisäksi ohjausryhmä valmistelee TPO:t hallituksen hyväksyttäväksi.

1.4. Evijärven väestö ja työllisyys

Evijärven asukasluku 31.12.2022 oli 2 346. Ennakkoväkiluku joulukuussa 2023 oli 2 303. Kunnan väestöstä noin 16 % kuuluu ikäluokkaan 0-14 v., noin 7 % luokkaan 15–24 v., noin 20 % luokkaan 25–44 v., noin 25 % luokkaan 45–64 v. ja noin 32 % ikäluokkaan yli 65 v. Yli 65 vuotiaiden osuus väestöstä nousee hiljalleen.

Tilastokeskus julkaisi väestöennusteen 30.9.2021:

toteuma:	ennakko:	ennuste:					
2022	2023	2023	2024	2025	2030	2035	2040
2346	2303	2321	2294	2269	2142	2038	1956

Väestöennusteen mukaan Evijärven väkiluku laskee tulevina vuosina. Samoin kuin lähi-alueen kuntien väkiluku laskee. Kasvu Suomessa keskittyy suurimmille kaupunkiseuduille. Evijärvellä väestö vanhenee ja vähenee hiljalleen. Palvelut tulee mitoittaa kunnan muuttuvan väestömäärän ja –rakenteen mukaan.

Etelä-Pohjanmaalla on pitkät ja vahvat perinteet yrittäjyyteen. Evijärvelläkin pohjalainen yrittäjyys on voimissaan. Kunnassa on paljon yrittäjiä ja yrityksiä suhteessa kunnan väkilukuun. Meillä on erityisen vahvaa pienyrittäjyyttä. Evijärvellä on noin 270 rekisteröitynyttä yritystä. Yrittäjyydellä ja elinkeinoilla on iso merkitys kunnille ja koko Suomelle. Yrittäjyys luo merkittävästi positiivisia seurannaisvaikutuksia kuntaan. Yrittäjyys luo työtä ja toimeentuloa yrittäjälle sekä työpaikkoja, palveluita ja veroeuroja kuntaan. Merkittävin yksityinen työllistäjä ja yhteisöverojen maksaja on Ateno Oy. Maatalous ja alkutuotanto ovat tärkeitä toimialoja. Kuluneet vuodet ovat olleet turkistarhaukselle erityisen haastavia. Aktiivisesti toimivien tarhojen määrä onkin Evijärvellä vähentynyt viime vuosina.

Työllisyys on Evijärvellä erinomaisella tasolla. Kunnan työttömyysaste on maakunnan paras. Tilanne on käytännössä yhtä vahva verrattuna vuoden takaiseen. Lokakuun 2023 lopun työttömyysaste on erittäin matala 3,6 % (10/2022 3,0 %). Myös Suomen tasolla Evijärven työttömyysaste on erittäin hyvää tasoa. Vahva yrittäjyys ja hyvä työllisyys luovat jatkossakin edellytykset suotuisalle kuntataloudelle sekä elinvoimalle ja hyvinvoinnille.

1.5. Talousarvionäkymät vuoteen 2024

Yleinen ja kuntien taloustilanne sekä toimintaympäristö huomioiden Evijärven kunnan taloustilanne on kohtuullinen. Vuosien 2018 – 2020 alijäämäisten tilinpäätösten jälkeen vuodesta 2023 tulee kolmas perättäinen ylijäämäinen vuosi.

Kuluvan vuoden 2023 talousarvio on 993 850 euroa ylijäämäinen. Elokuun lopussa talousarvio oli toteutunut arvioitua paremmin. Menoja oli kertynyt lähes talousarvion mukaisesti (65,8 %) ja toimintatuottoja (ei verot / valtionosuudet) oli kertynyt selvästi yli arvioidun (79,1 %). Myös verotuloja oli kertynyt selvästi yli budjetoidun (70,8 %) ja valtionosuuksia hieman alle budjetoidun (65,8 %). Elokuun lopun tilanteesta tehdyn arvion mukaan tilinpäätöksestä 2023 muodostuu vähintään talousarvion mukainen, mutta todennäköisesti talousarviota parempi; loppuvuoden toteumasta riippuen.

Kunnanhallituksen hyväksymässä tulevan vuoden talousarvion valmisteluohjeissa talousarvion laadintatavoitteiksi on asetettu:

- Tavoitteena on pitää Evijärven kunnan talous tasapainoisena koko suunnittelu-kauden ja saavuttaa ylijäämäinen tulos.
- Talousarvio 2024 valmistellaan realistiseksi ja mahdollisimman tasapainoiseksi.
- Toimintamenojen kasvu vuonna 2024 on pidettävä tarkalla talouden suunnitellulla mahdollisimman pienenä. Toimintamenoihin arvioidaan henkilöstömenojen kasvuksi työ- ja virkaehtosopimusten korotukset sekä huomioidaan eläkemaksut. Lisäksi toimintamenoja arvioitaessa on huomioitava yleisestä hintojen noususta johtuvat menojen välttämätön kasvu, jotta talousarviosta saadaan realistinen.

Vuosi 2024 on varovaisen ylijäämäinen. Tulot ovat menoja suuremmat. Valmistellussa vuoden 2024 talousarviossa vuosikate on 1 010 920 €. Poistojen (828 800 €) jälkeen tilikauden tulos on 182 120 €. Suuri investointipanostus on kasvattanut ja kasvattaa edelleen poistoja ja vaikuttaa myös lainamäärään taloussuunnittelujaksolla. Talousarviovuodelle poistot pysyvät käytännössä vuoden 2023 tasolla. Pitkäaikaista talousarviolainaa kunnalla on 4,250 M€, lyhytaikaista kassalainaa on kunnalla noin 4,5 M€. Lainaa yhteensä on 8,750 M€. Korkojen noustua ja jäädessä aiempaa korkeammalle tasolle on lainamäärään ja poistojen kehitykseen syytä kiinnittää erityistä huomiota tuleva vuosina.

Tulot kertyvät verotulo- ja valtionosuuksista, sijoitustuotoista ja toimintatuotoista. Tuloja kertyy yhteensä 11,042 M€. Taloussuunnitelmaan tuloja vuodelle 2024 oli arvioitu 11,150 M€. Tuloja kertyy ennusteiden mukaan vuonna 2024 noin 51 t€ kuluva vuotta enemmän, mutta noin 108 t€ taloussuunnitelmaa vähemmän. Valtionosuudet laskevat 391 t€ (-9,9 %) vuoden 2023 talousarviosta. Verotulojen lasku on kokonaisuutena 168 t€ (-3,1 %).

Myös menot kasvavat kuluva vuodesta. Toimintamenot ovat yhteensä 9,752 M€, jossa on kasvua vuoden 2023 talousarviosta noin 587 t€ (6,4 %). Ostopalveluiden osuus kokonaismenoista on noin 13,3 % (TA 2023 14,9 %) ja kunnan oman toiminnan osuus kokonaismenoista on noin 86,7 % (TA 2023 85,1 %). Menoista henkilöstökuluihin on huomioitu palkkojen sopimuskorotukset, joista seuraa merkittävä kasvu henkilöstökuluihin. Henkilöstökulut kasvavat noin 407 t€.

Taloussuunnitelmaan 2024 verraten kirjatut tulot laskevat noin 108 t€ ja menot kasvavat noin 479 t€. Evijärven kunnan talousarvio 2024 on noin 182 t€ ylijäämäinen, mikä on hyvä perusta tasapainoiselle kuntataloudelle myös jatkoa ajatellen erityisesti, kun huomioidaan suunnitelmavuosien haastava ennakoitavuus. Suunnitelmavuosille talous näyttää kuitenkin tiukkenevan edelleen.

Kertyneet ylijäämät ovat kunnan talouden perusta. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä kunnan taseessa on ylijäämää noin 3,847 M€. Vuoden 2023 tilinpäätöksestä on tulossa ylijäämäinen kolmatta vuotta peräkkäin aiempien kolmen peräkkäisen alijäämäisen vuoden jälkeen. Alijäämäiset vuodet söivät kunnan kertynyttä ylijäämää, joten kunnan talouden tasapainon kannalta on hyvä, että tulevan vuoden realistinen talousarvio on saatu ylijäämäiseksi. Myös suunnitelmavuodet näyttävät tämän hetken tietoon perustuen tasapainoisilta huolimatta siitä, että talouden ennustaminen on nykytilanteessa hyvin haastavaa.

Taloussuunnitelman verotulot on arvioitu Kuntaliiton veroennusteen mukaisesti ja valtionosuudet kuntatalousohjelman painelaskelmakehikon mukaisesti. Tällä hetkellä näyttää siltä, että suunnitelmakauden vuodet 2025 ja 2026 ovat vielä tasapainossa, mutta haasteet kuntataloudessa näyttävät kuitenkin lisääntyvän ja talous tiukkenee selvästi aiempiin vuosiin verrattuna. Myös suunnitelmavuosien ennakointi pysyy haastavana. Suunnitelmavuosina tulee joka tapauksessa toimia niin, että talouden tasapaino vuosina 2025 ja 2026 sekä tulevaisuudessa varmistetaan käytännössä.

Investoinneilla Evijärvi rakentaa vahvasti tulevaisuutta. Evijärvi investoi merkittävästi tulevina vuosina keskeisiin kohteisiin. Suunnittelukauden investoinnit ovat yhteensä noin 9,1 M€. Investoinneilla luodaan kuntaan elinvoimaa ja hyvinvointia sekä vähennetään kertynyttä korjausvelkaa. Vuoden 2024 investointimenot ovat yhteensä 535 t€. Vuodelle 2024 ei ole yksittäisiä suuria investointeja vaan investointiohjelma koostuu monesta 10–50 t€ investoinnista, joista osa on valmistelua suunnitelmavuosien isommille investoinneille.

1.6. Tasapainoinen ja kuntaa kehittävä talousarvio

Vuoden 2024 talousarviolla jatketaan viime vuosien tapaan kuntastrategian mukaisella aktiivisen toiminnan ja kehittämisen polulla. Kunnassa on saatu aikaan paljon positiivista. Evijärvellä jatketaan työtä asukasluvun arvioita positiivisemmän kehityksen, elinvoiman ja hyvinvoinnin eteen. Strategian painotukset, tavoitteet ja toimenpiteet antavat hyvän pohjan tälle työlle sekä tulevaisuuden rakentamiselle.

Talousarviolla luodaan edellytyksiä hyvälle toiminnalle ja kehittämiselle sekä kuntatalouden tasapainolle. Evijärven talous on kohtuullisen hyvin tasapainossa. Tulevina vuosina on kiinnitettävä kuitenkin erityistä huomiota velkamäärään, että hyvien investointien myötä kasvussa oleva velkamäärä saadaan lasku-uralle. Tehtävä on haasteellinen, koska samalla on pidettävä huoli kunnan vetovoimasta ja elinvoimaisuudesta pitkällä aikavälillä, mikä edelleen vaatii kauaskantoisia tarpeellisia investointipäätöksiä. Kaikessa toiminnassa, myös investoinneissa, on olennaista arvioida tarkkaan niiden tarpeellisuus nyt ja tulevaisuudessa ja mitoitaa ne oikein.

Evijärven taloustilanne mahdollistaa toiminnan ja palveluiden kehittämisen omaehtoisesti. Kunnan elinvoiman ja toiminnan kehittämiseksi talousarvioon on varattu rahaa myös kuntastrategian toteutukseen. Tällä rahalla toteutetaan mm. toimenpideohjelman toimenpiteitä. Yhtenä toimenpiteenä on kylien kehittämisraha, jolla kehitetään koko kuntaa ja kaikkia kyliä. Lisäksi nuorisovaltuustolle varattua määrärahaa on tarkoitus käyttää osallistavan budjetoinnin tapaan. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä yhdistysten ja järjestöjen kanssa, mikä tuottaa merkittävästi lisäarvoa kuntalaisten hyvinvointiin ja lisää myös koko kunnan elinvoimaa.

Talousarviossa valmistaudutaan myös TE-palveluiden siirtoon kunnille vuoden 2025 alusta. Evijärvi on mukana TE palvelut järjestävässä Kymppi-alueen kuntayhtymässä, jonka toiminnan organisoinnissa kunta on osaltaan aktiivisesti mukana. Vuoden 2024 alusta kunta liittyy osaksi Järvipohjanmaan yrityspalvelu Oy:tä. JPYP:n palveluilla taa-taan yrityksille ammattitaitoinen ja aktiivinen tuki kaikissa yrittäjyyden vaiheissa sekä mahdollistetaan täysipainoinen osallistuminen alueen yhteishankkeisiin. Kunta on myös mukana Kraatterijärven geoparkissa, jolle UNESCO:n statuksen myötä avautuu mah-dollisuudet kehittää aluetta yhtenäisesti tiiviinä alueena.

Kunta tuottaa tärkeitä ja laadukkaita palveluita. Panostus elinvoimaan ja toimintaan sekä kuntalaisten hyvinvointiin näkyy selkeinä panostuksina talousarviossa. Kunnassa toimitaan noin 90 hengen pienellä henkilöstöllä. Koko henkilöstö tekee oman tärkeän osansa kunnan toiminnoista ja palveluista työtehtäviensä mukaisesti. Viime vuosina kunnan henkilöstöä on vahvistettu täsmärekrutoinneilla.

Evijärvellä kunta tekee hyvää ja tiivistä yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa. Aktii-vinen yhteistyö sekä kumppanuudet luovat hyvän pohjan koko kunnan menestykselle. Evijärven vahva yhteisöllisyys, osallisuus ja yritteliäisyys tuovat hyvinvointia ja elinvoi-maa kaikille. Kaikki yhteistyökumppanit ja palveluiden tuottajat tuovat oman merkittävän panoksensa ja tekevät tärkeää työtä koko Evijärven hyväksi.

Evijärvellä on hyvät edellytykset menestyä nyt ja tulevaisuudessa. Meillä tehdään aktii-visesti töitä elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin eteen hyvässä yhteistyössä kaikkien toimijoiden kesken ja samalla muistetaan pitkän aikavälin tiivis taloudenpito.

Mikko Huhtala
kunnanjohtaja

2. KESKEISET TULO- JA MENOKOHDAT VUONNA 2024

Kunnan menot koostuvat valtaosin toimintakuluista. Toimintakulut ovat yhteensä 9.752 M€ (TA 2023 9,165 M€), jossa on kasvua vuoden 2023 talousarviosta noin 6,4 %. Seuraavien sivujen taulukoista näkyy toimintakulujen jakaumaa omien palveluiden ja ostopalveluiden kesken, toimialoittain sekä menolajeittain.

Kunnan omista toiminnoista suurin toimiala on sivistystoimi, jonka toimintamenot ovat 6.291 M€ (+6,2 %). Tekninen toimi sisältää yhdyskuntapalvelut sekä vesihuoltolaitoksen. Yhdyskuntapalveluissa toimintamenot ovat 1.456 M€ (+5,9 %). Vesihuoltolaitoksen toimintamenot ovat 0,515 M€ (+13,3 %). Yleishallinnon toimintakulut ovat yhteensä 1.385 M€ (+12,1 %). Toimialojen nousua selittää virka- ja työehtosopimusten vaikutukset palkkamenoihin sekä voimakkaan inflaation vaikutus tarvikkeiden ja palveluiden hintoihin.

Tulopuoli koostuu pääosin toimintatuotoista, verotuloista, valtionosuuksista ja rahoitustuotoista. Vuonna 2024 toimintatuottoja arvioidaan saatavan 2.270 M€. Toimintatuotot kasvavat 326 t€ (+16,8 %) vuoden 2024 talousarviosta. Toteuma tilinpäätöksessä vuonna 2022 oli 1 849 M€.

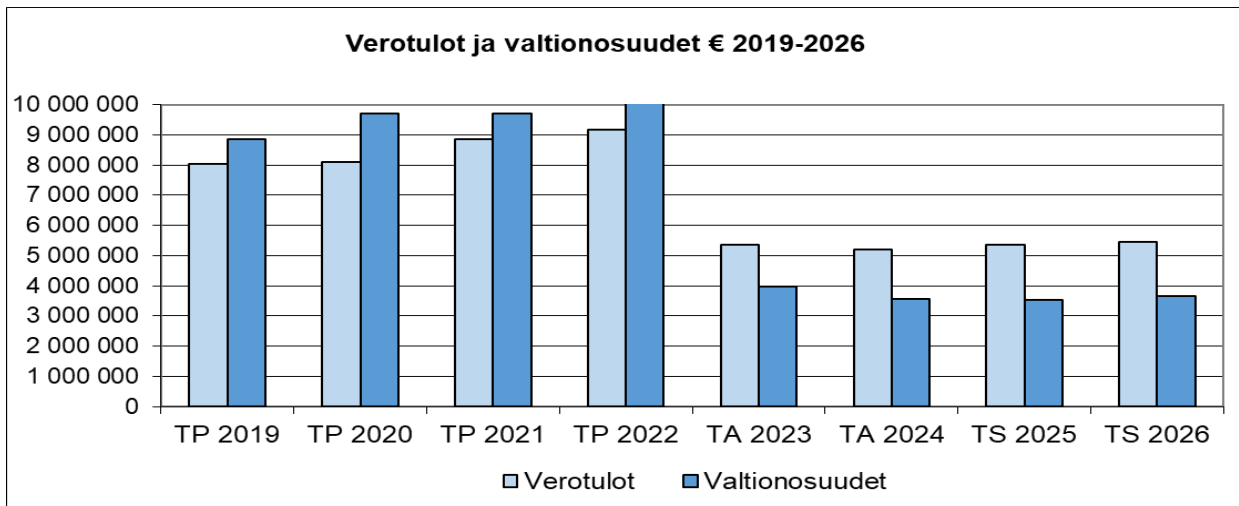
Kunnan tuloveroprosentti on 9,80 % ja yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,00 %. Muutoin verotussarja menee seuraavasti: vakinainen asunto 0,65 %, muu asuinrakennus 1,15 %, voimalaitokset 3,10 %, yleishyödylliset yhteisöt 0,00 % ja maapohja 1,30%.

Evijärven kunnan verotulot on arvioitu Kuntaliiton ennusteen mukaisesti. Tuorein Kuntaliiton marraskuun verotuloennuste arvioi Evijärvellä kertyvän vuonna 2024 verotuloja 5,198 M€. Kuluvan vuoden arvioitu verokertymä on 5,366 M€, verotulot laskevat tästä vuodesta 168 t€ (-3,1 %). Vuodentakaiseen taloussuunnitelmaan on vuodelle 2024 kirjattu verotuloja 5,307 M€, siihen nähden vuoden 2024 verotulot laskevat 109 t€.

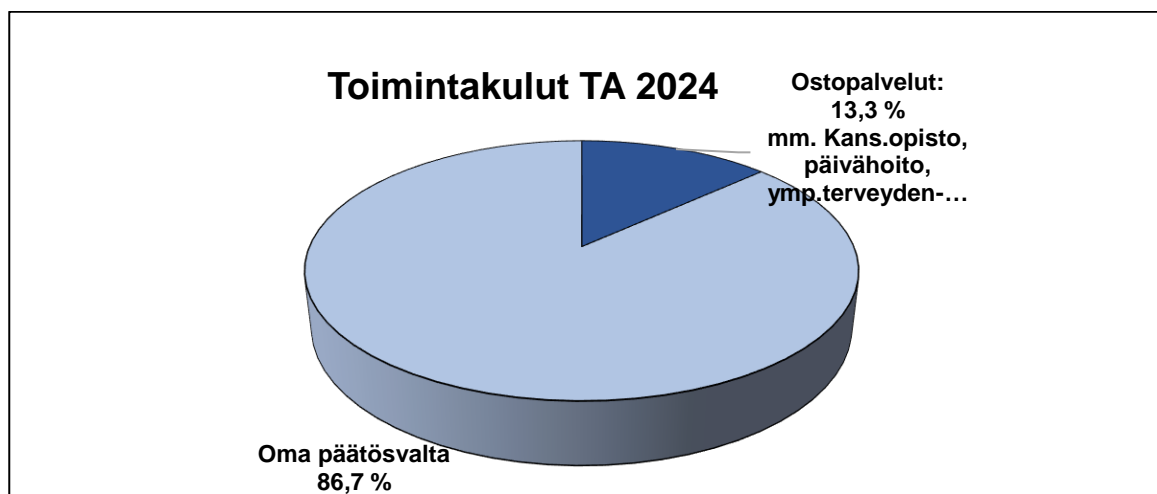
Kuntaliiton valtionosuusennuste vuodelle 2024 arvioi Evijärven valtionosuudeksi 3,574 M€. Vuoden 2023 talousarvion taloussuunnitelmavuodelle 2024 valtionosuuksia on arvioitu 3,890 M€. Valtionosuuksia kertyy ennusteen mukaan noin 316 t€ taloussuunnitelmaa vähemmän. Valtionosuudet tippuvat noin 391 t€ (-9,9 %) vuodesta 2023. Talousarviossa 2024 verotulot ovat noin 1,6 M€ valtionosuuksia suuremmat.

Kunnan omaisuus on sijoitettu kunnan sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti hajautetusti kahdelle salkunhoitajalle. Vuonna 2021 tapahtuneen Aktian ja Taalerin fuusion seurauksena molemmat salkut ovat saman varainhoitotalon alla, mutta salkut ovat kokonaan eri salkunhoitajien vastuulla. Salkut toimivat itsenäisesti toisistaan täysin erillään omien sijoitusstrategioiden pohjalta. Rahoitustuottoja / -kuluja on talousarvioon kirjattu vuodelle 2024 yhteensä noin -279 t€. Tämä koostuu koroista ja muista rahoitustuotoista /-kuluista.

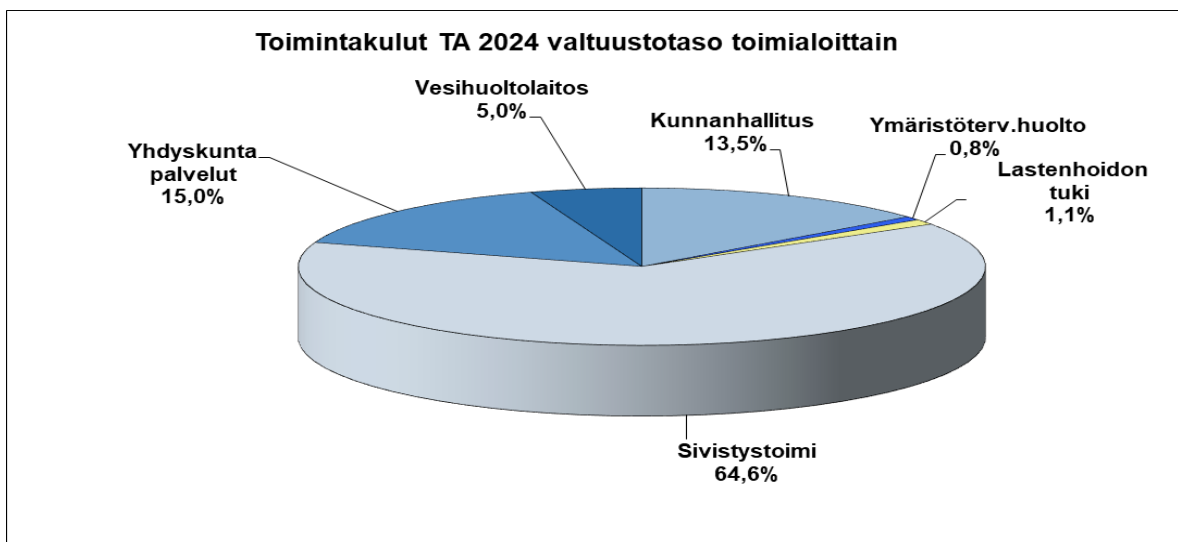
Kunta saa 2024 talousarvion mukaan tuloja yhteensä 11,157 M€. Talousarviossa 2023 tuloja on kirjattu 11,440 M€ (-283 t€). Tuloja on kertynyt vuonna 2023 talousarviota enemmän mikä selittää toteutuvan ylijäämän pienemistä vuodelle 2024.

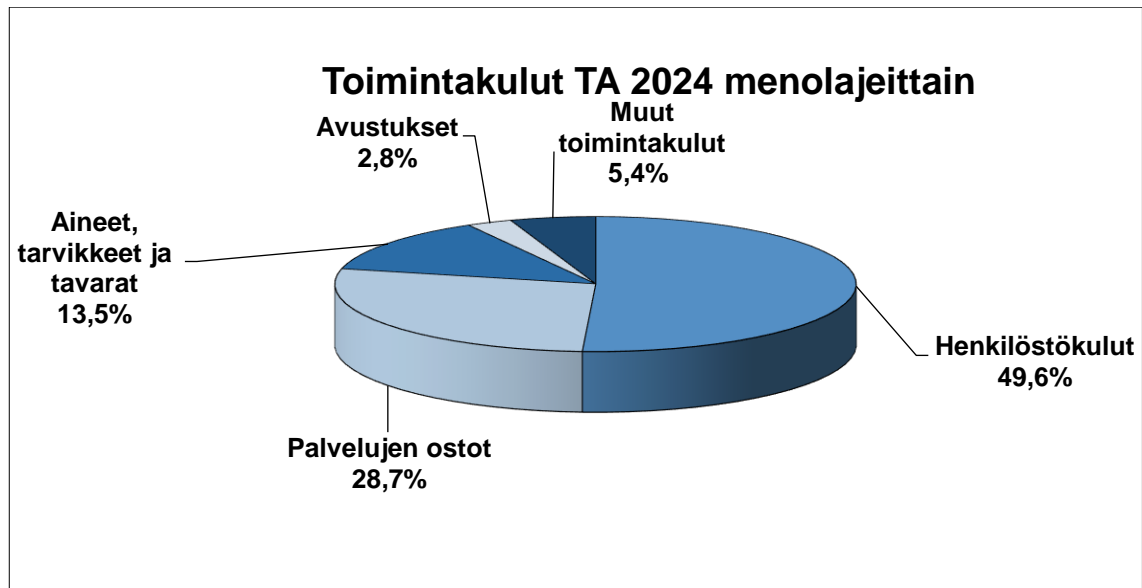
Kuva 1. Kunnan verotulojen ja valtionosuuksien kertymä

Kuva 2. Toimintakulut, kunnan omassa päätösvallassa olevat ja ostopalvelut vuonna 2024

Kuva 3. Toimintakulut toimialoittain talousarvio 2023

Kuva 4. Toimintakulut menolajeittain talousarvio 2023

Talousarvio osat yhteensä						
Käyttötalous*	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-19 197 500	-20 240 604	-9 557 260	-10 145 900	-10 329 000	-10 536 000
Tulot	20 627 750	21 445 755	11 383 110	11 156 820	11 334 000	11 398 000
Netto	1 430 250	1 205 151	1 825 850	1 010 920	1 005 000	862 000
Investoinnit						
Menot	-2 488 581	-1 283 379	-1 380 000	-535 000	-1 377 000	-7 215 000
Tulot	501 627	198 092	7 000		0	0
Netto	-1 986 954	-1 085 287	-1 373 000	-535 000	-1 377 000	-7 215 000
Rahoitusosa**						
Menot	-200 000	450 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Tulot	37 539	7 375	50 000	0	0	0
Netto	-162 461	457 375	-450 000	-500 000	-500 000	-500 000
Menot yhteensä	-21 886 081	-21 073 983	-11 437 260	-11 180 900	-12 206 000	-18 251 000
Muutos %	1,89	-3,71	-45,73	-46,94	6,72	49,52
Tulot yhteensä	21 166 916	21 651 222	11 440 110	11 156 820	11 334 000	11 398 000
Muutos %	-9,77	2,29	-47,16	-48,47	-0,93	0,56
Netto	-719 166	577 239	2 850	-24 080	-872 000	-6 853 000

* Käyttötalouden menot sisältävät toimintakulut ja rahoituskulut, tulot sisältävät toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot.

** Rahoitusosa sisältää antolainojen lisäykset ja vähennykset, sekä pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen.

3. TALOUSARVION SITOVIUS

Talousarviossa hyväksytään bruttotulot ja bruttomenot.

Käyttötalouden osalta menomäärärahat ovat sitovia bruttomääräisinä

- valtuustoon nähden kunnanhallitus- ja lautakuntatasolla,
- lautakuntaan nähden vastuualuetasolla ja vastuualueiden välillä.

Muiden määrärahojen kuin palkkojen, palkkioiden ja henkilöstösivukulujen siirrosta tilitasolla päättää osastopäällikkö. Henkilöstökuluihin varattuja määrärahoja ei saa käyttää muihin tarkoituksiin.

Investointiosa on valtuustoon nähden loppusumman osalta ja hallituksen nähden osaluueittain sitova.

Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä lautakuntatasolla, valtuustolle on esitettävä ylitysoikeudet ennen talousarviovuoden loppua. Mahdollisuuksien mukaan ylitykselle on esitettävä kate.

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmansa valtuuston myöntämien määrärahojen mukaisesti.

Talousarvioon varattujen määrärahojen käytöstä päättää kukin viranhaltija hallintosäännössä annetun päätösvallan mukaisesti.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA

Valtuustotason euromääräiset taulukot on merkitty paksunnettuna. Muut taulukot ovat informaatiotietoa. Laskettaessa tunnuslukuja €/asukas, asukaslukuna on käytetty vuoden väestömääriä 31.12. tilanteen mukaisesti.

Asukasluku	2021	2022	2023 (ennuste)	2024 (ennuste)	2025 (ennuste)	2026 (ennuste)
Yhteensä	2404	2346	2321	2294	2269	2244
0-24 vuotiaat	586	559	558	553	546	535
25-64 vuotiaat	1099	1085	1034	1017	994	978
65 -> vuotiaat	719	702	729	724	729	731

4.1. Kunnanhallitus

4.1.1. Yleishallinto

Yleishallinnon tehtävänä on luoda edellytykset luottamushenkilöhallinnon toimivuudelle, kunnan palvelujen järjestämiselle, hyvälle henkilöstöhallinnolle ja talouden hoidolle.

Yleishallinto sisältää vaalit, tilintarkastuksen, valtuuston, kunnanhallituksen, keskushallinnon, henkilöstöhallinnon, muun yleishallinnon.

Yleishallinnon alle on varattu määräraha kuntastrategian toteutukseen 55 000 € sisältäen Kylien kehittämisrahan määrärahan 30 000 €. Kylien kehittämisrahan tavoitteena

on vireyttä sekä aktivoida kyliä ja kuntalaisia sekä kehittää koko kuntaa ja kaikkia kyliä. Kylien kehittämisenraha toimii osallistavan budjetoinnin tapaan, toimijoilta tulee ehdotuksia ja kunta päättää toteutettavista asioista varatun määrärahan puitteissa.

Luottamushenkilöhallinnon tavoitteena on talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella edelleen talouden tasapainon varmistaminen oman toiminnan kautta, sekä palveluja tuottavien kuntayhtymien ja yhdistysten kanssa. Talouden tasapainon varmistamisen ohella tulee muistaa kunnan kehittämiseen tähtäävät toimenpiteet. Talouden tasapainossa tulee jatkuvana toimintana huomioida menokuri: menojen vähentäminen ja menokasvun hillitseminen, sekä tulojen lisääminen.

YLEISHALLINTO	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-773 942	-972 420	-1 045 082	-1 066 000	-1 087 000
Toimintatuotot	138 884	20 000	28 000	25 000	22 000
Toimintakate	-635 058	-950 420	-1 017 082	-1 041 000	-1 065 000
Toimintakate € / asukas	271 €	409 €	443 €	458 €	476 €

Sisäiset erät	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-55 933	-51 560	-50 290	-52 000	-52 000
Toimintatuotot	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500
Toimintakate	-46 433	-42 060	-40 790	-42 500	-42 500
Poistot	-3 534	-3 430	-2 200	-3 000	-3 500

4.1.2. Muut palvelut

Muut palvelut sisältävät Evijärven kunnan elinkeinopalvelut, joilla kunta pyrkii kuntastrategian mukaisesti vahvistamaan ja monipuolistamaan Evijärven elinkeinorakennetta sekä kehittämään nykyisiä ja uusia elinkeinoja sekä edistämään työllisyyttä ja yritteliäisyyttä.

Kuntastrategian mukaiset päätavoitteet elinkeinojen ja elinvoiman osalta ovat: liike-elämän ja kunnan yhteistyötä sekä vuoropuhelua ylläpidetään aktiivisesti, kunta luo edellytyksiä yrittäjyydelle ja kannustaa yrittäjiä menestykseen ja että maapolitiikka, kaavoitus, maankäytön suunnittelu, tilaratkaisut, hankintatoimi sekä yrittäjätystävällinen päätöksenteko tukevat elinkeinojen ja elinvoiman kehittämistä.

Näiden päätavoitteiden toteuttamiseksi Evijärven kunta toimii tiiviissä yhteistyössä yrittäjien, järjestöjen ja lähikuntien kanssa. Eriyisen hyvää ja tiivistä yhteistyötä kunta tekee Evijärven yrittäjien kanssa. Kunnalla ja yrittäjillä on vuosittain monia yhteisiä tapauksia ja tilaisuuksia, mm. yrittäjien ja kunnan aamukahvit. Kesällä järjestetään myös Evijärvi –viikko yhteistyössä evijärveläisten järjestöjen ja yhdistysten kanssa.

Kuntaa kehitetään aktiivisesti mm. Aisaparin kautta haettavilla omilla hankkeilla ja erilaisilla yhteishankkeilla.

Elinkeinoelämän kehittämisen tavoitteena on saada Evijärvelle uusia yrittäjiä sekä tukea jo olemassa olevien yritysten kasvua ja kehitystä. Panostuksena elinkeinojen kehittämiseen kunta on ostanut osakkuuden Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:stä. JPYP:n tehtävänä on tukea ja edistää toimialueensa yritysten ja osakaskuntien elinkeinoelämän

kehittymistä sekä vahvistaa alueen elinvoimaa. Yhtiö hankkii ja tarjoaa yritysten kehittämistarpeisiin parhaan asiantuntemuksen ja osaamisen laajan yhteistyöverkostonsa avulla. Evijärvi on myös Yrityskummien sekä Viexpon jäsenkunta. Näistä aloittavat ja jo toimivat yritykset saavat yritysneuvontaa toimintansa tueksi.

Vuodelle 2024 on tehty seuraavat määrärahavaraukset elinkeinopalveluiden alaisiin projekteihin ja hankkeisiin:

Hanke	Hallinnoija	Hankeaika	Määräraha- varaus
Leader Aisapari	Aisapari	2021-2028	12 730,00 €
PK-Yritysten maakunnallinen omistajanvaihdospalvelu	Etelä-Pohjanmaan yrittäjät	2024-2026	868,00 €
EPANET korkeakouluverkoston koordinoinnin jatkorahoitus	Etelä-Pohjanmaan korkea-koulu yhdistys	2022-2024	3 321,00 €
Ruokaketjun kestävä uudistuksen tutkimusjohtaja	Etelä-Pohjanmaan korkea-koulu yhdistys	1.8.2020-31.7.2025	200,00 €
VETO+ VAIKUTTAVAA ELINTAPA-OHJAUSTA JA TYÖVALMENNUSTA	Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry	2023-2026	738,00 €
Osallistuminen kalatalouden toimintaryhmään / kuntaraha	Kantri ry /Leader Aisapari	Ohjelmakausi 2021 - 2027	443,00 €
Uuden teknologian mahdollisuudet	Alavuden kehitys Oy	1.3.2023-28.2.2025	1 649,28 €
Aluehistorian ja kulttuuriperinnön professuuri	Etelä-Pohjanmaan korkea-koulu yhdistys	1.1.2022 - 31.12.2026	430,00 €
Elintarvikekehityksen EPANET-professuuri	Etelä-Pohjanmaan korkea-koulu yhdistys	1.8.2023-31.7.2028	360,00 €
Pienten ja keskisuurten yritysten liiketoiminnan kehittäminen	Etelä-Pohjanmaan korkea-koulu yhdistys	1.1.2023-31.12.2027	280,00 €
Kävelyn ja pyöräilyn edistämishanke	Lappajärven kunta	2/2023-12/2023	2 187,50
KYMPPI-valmisteluhanke	Kauhavan kaupunki	1.8.2023-31.12.2024	301,66
Metsätalous ja tuulivoima -hanke	Suomen Metsäkeskus	1.11.2023-2026	1 000,00
Suomen kestävä kasvun ohjelma	Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	2023-2025	0,00
Järviseutu vetää ja pitää	Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy	2024-2026	2 872,00
Ähtävänjoen kalat ja helmet	Pohjanmaan Vesi ja ympäristö ry	2024-2026	1 000,00€
Kohdistamaton projektiraha 2024			20 000,00

Lisäksi tähän kohtaan on varattu sitomaton määräraha elinkeinotoiminnan palveluihin/hankkeisiin 20 000 €.

Muut palvelut kohtaan on tehty määrärahavaraus mm. seuraavista jäsenmaksuista:

- Kraatterijärven toimijat ry 1 200 €
- Suomen Yrityskummit 450 €
- KT86/63 Aluekehitys ry 400 €
- Etelä-Pohjalaiset kylät ry 80 €
- Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari 820 €
- Viexpo Oy 1 000 €

Elinkeinotoimen alle on varattu nuorten kesätyöllistämistukeen 2 750 €. Kunta myöntää tukea evijärveläisille yrityksille paikkakunnan nuorten työllistämiseen enintään 200 euroa/nuori. Tukimuotona on lisäksi 4H -toiminnan ja Evijärven Yrittäjien kanssa yhdessä kehitetty yritysseteli, joka voidaan myöntää kriteerit täyttävälle 4H -yrityksille 150€/yritys.

Kauhavan kaupunki on tuottanut maaseutuhallinnon palvelut vuodesta 2013 alkaen. Vuoden 2024 määräraha on 35 000 €. Vuodesta 2023 alkaen työpajatoiminta ostetaan Kauhavan kaupungilta. Työpajatoiminnan määräraha vuodelle 2024 on 86 850 €. Muut palvelut sisältää myös toimistojen jaettavia kustannuksia.

MUUT PALVELUT	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-195 502	-264 020	-340 490	-374 000	-381 000
Toimintatuotot	27 564	500	300	500	500
Toimintakate	-167 938	-263 520	-340 190	-373 500	-380 500

Sisäiset erät	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	88 450	83 340	83 340	83 300	83 300
Toimintakate	88 450	83 340	83 340	83 300	83 300

Valtuustotason tavoitteet:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Vakaan ja tasapainoisen kuntatalouden varmistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Suunnitelmallisella ja kustannustehokkaalla toiminnalla varmistetaan tasapainoinen kuntatalous - Talouden vuosikellon mukainen toiminta, sekä kattava ja säännöllinen talousraportointi - Taloudellisesti kestävä investointiohjelma, jossa huomioidaan myös hankkeiden käyttökustannukset - Sähköinen laskujen käsittelyn (osto- ja myyntilaskut) kokonaisvaltainen hyödyntäminen - Asiahallintajärjestelmän käytön laajentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Suunnittelukaudella tilikauden tulos ylijäämäinen - Talousraportoinnin toteutuminen - Investointien toteutumisen seuranta talousraportoinnin yhteydessä - Sähköisen laskutuksen käyttöönotto toteutettu - Asiahallinnan ja sopi-mushallinnan käyttöönotto on käynnistynyt
Omistajapolitiikan ja konserniohjauksen tehostaminen ja varmistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnan edustajat toimivat edustamissaan orgaaneissa aktiivisesti kunnan kokonaisedun mukaisesti - Kunnan edustajat informoivat kuntaa konserniohjeen mukaisesti yhteisön toiminnasta sekä noudattavat mahdollisia erikseen annettavia ohjeita - Toiminnan mittareiden kehittäminen kaikilla toimialueilla ja kuntakonsernissa - Omistajapolitiittisten ohjeiden valmistelu - Sijoitustoiminnan periaatteiden päivittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Vastuulliset edustajien valinnat sekä sujuva tiedonkulku - Selkeät ja halutun tavoitteen saavuttamista tukevat mittarit - Omistajapolitiittisten ohjeiden sekä sijoitustoiminnan periaatteiden päivitysten hyväksyminen

Laadukas asioiden valmistelu ja päätöksenteko	<ul style="list-style-type: none"> - Asioiden huolellinen valmistelu sekä laadukas ja oikeellinen päätöksenteko - Asianhallintaohjelmiston käytön laajentaminen päätöksenteon tueksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Valituselimissä kumoutuneiden päätösten määrä - Käyttöön otetun asianhallintaohjelmiston laajempi hyödyntäminen
Kuntastrategian toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Kuntastrategian linjausten huomioiminen valmistelussa ja päätöksenteossa - Strategiaa toteutetaan päätöksenteossa sekä toimenpideohjelmalla (TPO) - Kuntastrategian ohjausryhmä seuraa ja arvioi strategian sekä toimenpideohjelman toteutumista ja valmistele uuden toimenpideohjelman hallituksen päätettäväksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Strategian toteutuminen, uuden TPO:n valmistuminen ja toteutuminen
Aktiiviset ja osallistuvat kuntalaiset	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistumismahdollisuuksia on tarjolla kaikenikäisille kuntalaisille - Kylien kehittämisrahalla aktivoidaan koko kuntaa, kaikkia kyliä ja toimijoita - Kyläkummitoiminta 	<ul style="list-style-type: none"> - Toimiva hallitus, valtuusto ja lautakunnat - Kunta mahdollistaa nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan - Kunnan ja kylien hankkeet

KUNNANHALLITUS	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-969 443	-1 236 440	-1 385 572	-1 413 000	-1 441 000
Toimintatuotot	166 448	22 500	28 300	29 000	29 500
Toimintakate	-802 995	-1 213 940	-1 357 272	-1 384 000	-1 411 500

Sisäiset erät	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2025
Toimintakulut	-55 933	-51 560	-50 290	-52 000	-52 000
Toimintatuotot	97 950	92 840	87 660	92 800	92 800
Toimintakate	42 017	41 280	37 370	40 800	40 800
Poistot	-3 534	-3 430	-2 200	-3 000	-3 500
Vyörytyserät m	-2 047				
Vyörytyserät t	47 495				

4.2. Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkärihuolto

Vuodesta 2023 lähtien osio sisältää ympäristöterveydenhuollon, jonka tuottaa Seinäjoen kaupunki.

TERVEYDENHUOLTO	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-5 239 215	-75 000	-75 000	-76 500	-78 000
Toimintatuotot					
Toimintakate	-5 239 215	-75 000	-75 000	-76 500	-78 000

4.3. Sosiaalitoimi / lasten kotihoidontuki

Vuodesta 2023 lähtien tämä osio sisältää lasten kotihoidontuen.

SOSIAALITOIMI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-5 651 562	-100 000	-108 000	-110 000	-112 000
Toimintatuotot					
Toimintakate	-5 418 474	-100 000	-108 000	-110 000	-112 000

Hyvinvointialueen alkaessa vuoden 2023 alusta ja sosiaalitoimen (sosiaali- ja ikäihmisten palvelut) järjestämisvastuun siirtyessä sille, siirtyy sosiaalitoimen kustannukset pois kunnalta. Taulukossa näkyy kunnan vastuulle jäävä osuus, joka on KELAn kunnalta las-kuttama lasten kotihoidon tuki.

4.4. Sivistyslautakunta

Sivistystoimen toimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esiopetus, koululaisten iltapäivätoi-minta, perusopetus, lukiokoulutus, musiikkitoiminta (konservatorio), ammatillinen ja ai-kuiskoulutus (kansalaisopisto), kirjasto, kulttuuri, museo, liikunta, nuorisotyö ja ehkäi-sevä päihdetyö.

Talousarvioehdotuksessa koko sivistystoimen toimintakulut kasvavat edelliseen vuo-teen verrattuna 4,9 % (287 900 €), toimintatuotot kasvavat 28,1 % (50 690 €) ja toimin-takate 4,1 % (237 210 €).

Vuoden 2024 talousarvioehdotus laaditaan niin, että käyttötalouden tulot ja menot sekä investoinnit sopeutetaan mahdollisimman hyvin kunnan talousarviokehyksen mukaiselle tasolle. Talousarvio on silti laadittava realistiseksi. Talousarvioehdotus on laadittu ver-taamalla toteumia toimintavuoden 2022 ja kuluvan toimintavuoden 2023 syyskuun lop-puun toteutuneiden kulujen ja tuottojen mukaan. Kustannusten nousu johtuu palkoissa työ- ja virkaehtosopimusten ja eläkemaksujen korotuksista. Lisäksi yleinen hintojen nousu on johtanut menojen välttämättömään kasvuun. Talousarvioehdotuksessa 2024 on myös tarkistettu ja muutettu kustannustenjakoa ja tilijakoa, vastaamaan todellisuutta mahdollisimman hyvin, jotta tilitykset ja raportoinnit tulostuvat oikein.

Toimintatuottojen ylitys johtuu hankkeiden tuloista ja muista tuloista, joita on arvioitu aiempien vuosien toteumien perusteella toimintavuodelle 2024.

4.4.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen palvelut ostetaan edelleen Kauhavan kaupungilta. Päivähoito to-teutetaan päiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Päiväkodin tilat ja tilojen osalta tarvit-tava henkilöstö ovat kunnan omaa toimintaa. Päiväkodin kohdalla on varattu määräraha myös muualta ostettavien varhaiskasvatuspalveluiden kustannuksiin sekä vanhemman päiväkotirakennuksen leasingvuokra.

Päiväkodin ateriat tehdään koulukeskuksen keittiössä. Keittiössä on töissä 3 työntekijää kokoaikaisesti. Lisäksi yksi työntekijä on heinäkuusta 2023 asti ollut osan päivästä kou-lukeskuksen keittiöllä ja osa työajasta sijoittuu päiväkodin ruoanjakeluun ja siistimiseen.

Yhteensä varhaiskasvatuksen/päivähoidon kulut laskevat 2520 €.

Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Kirkonkylän koulussa omana toimintana. Varhaiskasvatuksesta peritään sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaiset maksut. Särkikylän koulussa esiopetusta täydentävää varhais-kasvatusta tarvitsevat lapset voivat osallistua koululaisten iltapäivätoimintaan tai hakea varhaiskasvatuspaikkaa Kauhavan kaupungilta. Esiopetusta täydentävän varhaiskasva-tuksen kulut ovat talousarviossa omalla kustannuspaikallaan ja kasvavat 11 220 €. Ku-lut ovat 38 100 € ja tuotot 7000 €.

VARHAISKASVATUS (perhepäivähoito ja päiväkotii)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	- 915 406	- 988 620	- 986 100	- 995 000	- 995 000
Toimintatuotot	10 365	5 000	15 000	10 000	10 000
Toimintakate	- 905 041	- 983 620	- 971 100	- 985 000	- 985 000

4.4.2 Perusopetus

Perusopetuksen toimintakulut nousevat 423 170 €. Perusopetusta järjestetään kahdessa alakoulussa ja yhdessä yläkoulussa sivistyslautakunnan lukuvuodeksi päättämän tuntikehysten mukaisesti. Esiopetusta järjestetään koulun järjestämänä toimintana sekä Särkikylän että Kirkonkylän koululla.

Opetus annetaan Kirkonkylän koulussa pääsääntöisesti vuosiluokittain yhdessä tai kahdessa opetusryhmässä. Alkuopetuksessa toteutetaan tarpeen mukaan luokatonta alkuopetusta. Särkikylän koulussa opetus annetaan pääsääntöisesti yhdysluokkaopetuksena.

Yläkoulussa lukuvuonna 2023-2024 oppilaita on yhteensä 93. Vuosiluokat jaetaan pääsääntöisesti kahteen ryhmään, vuosiluokkien koko on n. 26 – 40.

Ohjaajaresurssi tarkistetaan vuosittain.

Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään omana toimintana alakouluilla päivittäin klo 12.45–17.00. Iltapäivätoiminnasta peritään sivistyslautakunnan päätöksen mukainen maksu, joka tarkistetaan vuosittain.

Kaikilla kouluilla järjestetään kerhotoimintaa opetushallituksen myöntämän kerhorahan puitteissa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön Koko Suomi harrastaa- avustuksella.

Perusopetuksen tuntikehys	2020-2021	tuntia/oppilas	2021-2022	tuntia/oppilas	2022-2023	tuntia/oppilas	2023-2024	tuntia/oppilas
Alakoulut	393	1,9	347	1,7	355	2	354	1,9
Keskikoulu	189	2,3	197	2,0	220	2,3	230	2,5

PERUSOPETUS	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	- 3 596 686	- 3 356 830	- 3 780 000	- 3 818 000	- 3 818 000
Toimintatuotot	111 699	68 000	125 400	125 000	125 000
Toimintakate	- 3 484 987	- 3 288 830	- 3 654 600	- 3 693 000	- 3 693 000

Oppilasmäärä	2022	2023	2024, 1. elokuuta	2025	2026
Kirkonkylä	136	138	133	114	101
Särkikylä	47	44	40	38	39
Keskikoulu	91	93	102	104	103
Yhteensä	274	275	275	256	243

4.4.3 Lukio

Lukion toimintakulut laskevat edelliseen vuoteen verrattuna 90 690 €. Menoissa on huomioitu oppivelvollisuus 18 ikävuoteen saakka ja opiskelun maksuttomuus opiskelijalle.

Lukion kurssit järjestetään siten, että opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa lukio kolmessa vuodessa. Osallistujamäärältään pieneksi jääviä kursseja toteutetaan osittain itsenäisesti opiskellen tai yhdessä Järviseudun ja Kauhavan lukioiden kanssa. Äidinkielen opetus ostetaan Lappajärven lukiolta. Opiskelijoita kannustetaan valitsemaan myös verkkokursseja. Tampereen yliopiston tekniikan ja luonnontieteiden tiedekunnan tutkintovaatimusten mukaisia kemian perusopintoja on mahdollisuus valita edelleen. Kansainvälisyys ilmiönä on olennainen osa lukion opetussuunnitelmaa ja se huomioidaan kurssisisällöissä.

Lukiossa on lukuvuonna 2023 - 24 opiskelijoita 49 (edellisenä lukuvuonna 45), joista alkavia 21, jatkavia 17 ja päättäviä 11. Muista kunnista tulevia opiskelijoita on yhteensä 14.

LUKIO	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	- 664 282	- 792 720	- 685 400	- 695 000	- 695 000
Toimintatuotot	31 187	15 600	13 600	15 000	15 000
Toimintakate	- 633 095	- 777 120	- 671 800	- 680 000	- 680 000

4.4.4 Sivistystoimen muut vastualueet

Vapaan sivistystyön palvelut tuottaa Järvilakeuden kansalaisopisto. Kuntaosuuteen on varattu opiston ilmoituksen mukaan sama määrä kuin edellisenä vuonna, 43.000 €.

Evijärvellä on Keski-Pohjanmaan Konservatoriossa 19 oppilaspaikkaa. Kuntaosuus vuonna 2024 on 1100 €/opiskelija. Viime vuosina kaikki oppilaspaikat eivät ole täyttyneet. Talousarviossa on rahaa varattuna 19 000 € kuten edellisenäkin vuonna.

Kansalaisopisto järjestää taiteenperusopetusta teatteritaiteessa ja Keski-Pohjanmaan konservatorio musiikissa ja tanssitaiteessa.

Kirjaston määrärahavaraus vuodelle 2024 on 163 800 €, nousua edelliseen vuoteen verrattuna on 2,9 %.

Museotoimen määrärahavaraus vuodelle 2024 on 36 600 €. Kustannusnousua on 25,2 %. Palkoissa on varattu raha kahden kesäaikaisen työntekijän palkkaamiseen samalla aukioajalla kuin edellisenä kesänä.

Liikuntatoimen määrärahavaraus yhteensä vuodelle 2024 on 170 800 €. Määräraha sisältää omilla kustannuspaikoillaan liikunta ja ulkoilun, pururadan huoltosuojan, tekojäradan ja Työikäisten elintapaohjaus -hankkeen kustannukset (joka sisältää myös muut

elintapaohjaus- ja liikuntaneuvontakustannukset). Rahaa on edelleen varattu uimahallimatkojen järjestämiseen. Kaukaloiden ja luistelualueen jäädytys ja hoito järjestetään ostopalveluna.

Kunnan investointiosassa on varattu rahaa ulkoilualueiden viihtyisyyden ja toiminnallisuuden parantamiseen.

Nuorisotoimen määrärahavaraus vuodelle 2024 on 146.500 €. Summa sisältää myös nuorisotilan kustannuksiin ja nuorisovaltuuston toimintaan varatun rahan sekä Liikkuva koulu –hankkeen, Harrastuksia tarjoava Evijärvi –hankkeen, Koulunuorisotyöntekijä -hankkeen ja aluehallintoviraston tukemat kerhot. Etsivä nuorisotyö ostetaan edelleen Kauhavan kaupungilta ja nuorisotilojen valvonta järjestetään koulunuorisotyöntekijän toimesta sekä ostopalveluna.

Valtuustotason tavoitteet suunnitteluvuosille 2024-2026:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Oppilasmäärään sopeutettu, oppilaalle oikean kokoinen ja tasa-arvoinen kouluverkko.	- Kouluverkosta päättämisen suunnitelman mukaisesti	- Päätös kouluverkosta tehty ja toteutettu - Päätös osallistumisesta, toimenpiteistä ja aika- taulutuksesta tehty
Koulukeskuksen alueen kokonaissuunnitelman toteuttamisen jatkaminen. Kokonaissuunnitelman päivitys seuraavalle suunnittelukaudelle ottaen huomioon keskikoulun ja lukion tilatarpeet	- Koulukeskuksen piha-alueen turvallisuutta ja liikennejärjestelyjä parannetaan - Kartoitetaan keskikoulun ja lukion tilatarpeet ja nykyisten tilojen kunto, päivitetään koulukeskuksen alueen kokonaissuunnitelma	- Liikennejärjestelyt ja piha-alueen turvallisuuden parantaminen toteutettu - Uusi suunnitelma valmis tämän suunnittelukauden loppuun mennessä
Varhaiskasvatuksen lapsikohtainen, peruskoulun oppilas-kohtainen ja lukion opiskelijakohtainen kustannus on enintään samaa tasoa kuin vastaavan kunnissa/oppilaitoksissa keskimäärin.	- Talouden tarkka seuranta	- €/lapsi - €/oppilas ja opiskelija

<p>Kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen ja ennaltaehkäisevän työn vahvistaminen. Lautakunnan toimialan laajeneminen ja viranhaltijan tehtävien ja nimikkeen muuttaminen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Päivitetään sivistystoimen tehtäväalue, sivistystoimenjohtajan viran nimike ja liikunnanohjaaja-liikuntapaikkahoitajan toimenkuva - yhteistyö kolmannen sektorin kanssa - Lisätään terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen sekä liikuntaneuvontaa - Selvitetään liikuntasetelin käyttöönoton mahdollisuus yli 70-vuotiaille 	<ul style="list-style-type: none"> - uudet toimenkuvat tehty, sivistystoimenjohtajan virkanimike muutettu ja mahdollisesti sivistyslautakunnan nimi muuttunut toimialan laajenemisen mukaiseksi - liikuntaneuvontaa annetaan aina tarvittaessa - liikuntaseteli mahdollisesti käytössä, onko seteli lisännyt yli 70-vuotiaiden liikkumista
<p>Varhaiskasvatuksen haasteisiin vastaaminen palvelun laatu ja tehokkuus varmistuen</p> <ul style="list-style-type: none"> - tilantarve - varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen jalkauttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Säännölliset varhaiskasvatuksen yhteistoimintasopimuksen mukaiset arvioinnit palvelun tuottajan kanssa edelleen - pieni tyytyväisyyskysely lapsille ja huoltajille vuosittain, laajempi kolmen vuoden välein - varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluiden saatavuus 	<ul style="list-style-type: none"> - henkilöstöä ja tiloja/paikkoja on oikeassa suhteessa lapsimäärään - kolmiportainen tuki on käytössä jokapäiväisessä toiminnassa - varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut toimivat

Muiksi tavoitteiksi sivistyslautakunta asettaa:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
<p>Lukio säilyy elinvoimaisena. Lukion markkinointia nuorille tehostetaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 9. luokkalaisista puolet hakee omaan lukioon - Nuorisovaltuuston ja oppilaskunnan ehdotus markkinoinnista (mitä, missä ja miten) 	<ul style="list-style-type: none"> - Lukion alkavien opiskelijoiden määrä - Lukioon tulee muualta vähintään viisi opiskelijaa

Lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen. Nuorisovaltuuston toiminnan vakiinnuttaminen.	<ul style="list-style-type: none"> - Lapsivaikutusten arvioinnin (Lava) käyttöönoton kukaan lapsia koskevassa päätöksenteossa - Nuorisovaltuuston budjetissa määräraha osallistavaan budjettiin 	<ul style="list-style-type: none"> - Lavausten määrä - Lasten kuulemisten/osallistamisten määrä - Nuorisovaltuuston tekemät aloitteet, kannanotot, muu toiminta
Kirjaston palvelujen markkinointi. Lukemisharrastuksen edistäminen.	<ul style="list-style-type: none"> - Kotisivujen päivittäminen ja kirjaston kaikkien palveluiden mainostaminen - Säännöllinen kokoelmatyö - Lasten kirjastotapahtumat ja esim. lukukampanjat 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjaston kävijämäärä, käyntikerat, lainaajien määrä ja lainausmäärä
Sähköisten oppimisympäristöjen ja alustojen käyttäminen opetuksessa edelleen, taitojen ylläpitäminen ja kehittäminen, mm. koodaus.	<ul style="list-style-type: none"> - Kaikilla kouluilla on käytettävissä sähköisiä opetusvälineitä - Vuosittain pyritään lisäämään jokaisella koululla oppilaskoneita tarvittava määrä - TVT- suunnitelman järjestelmällinen toteuttaminen oppilaiden ja opettajien osalta, koulu- ja opettajakohtainen suunnitelma toteuttamisesta sekä koulutusta 	<ul style="list-style-type: none"> - Koneiden ja laitteiden määrä ja käyttö - Oma suunnitelma ja sen toteuttaminen
Kaikki 9. –luokkalaiset saavat päättötodistuksen ja toisen asteen opiskelijat ylioppilastutkinnon tai ammattitutkinnon.	<ul style="list-style-type: none"> - Koulussa on riittävä määrä päteviä opettajia, erityisopettajia ja koulunkäynninohjaajia 	<ul style="list-style-type: none"> - päättötodistuksen saaneet vs ilman päättötodistusta jääneet

SIVISTYSLTK	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	- 5 706 951	-5 923 950	- 6 211 850	- 6 600 000	- 6 600 000
Toimintatuotot	208 376	180 710	231 400	200 000	200 000
Toimintakate	- 5 498 575	- 5 743 240	- 5 980 450	- 6 400 000	- 6 400 000

Sisäiset erät	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	- 161 627	- 182 370	- 176 350	- 180 000	- 180 000
Toimintatuotot					
Toimintakate	- 161 627	- 182 370	- 176 350	- 180 000	- 180 000
Poistot	- 261 292	- 332 110	- 310 800	- 350 000	- 350 000
Vyörytyserät m					

4.5. Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan talousarviokohtaan sisältyvät teknisen toimen hallinto, kaavoitus, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, maa- ja metsätilat, liiketilojen ja asuntojen vuokrauspalvelut, kunnan kiinteistöjen ylläpito sekä Sillankorvan leirintäalue.

Hyvinvointiaseman ja vanhustenpalvelukeskuksen on vuokrannut vuoden 2023 alusta alkaen hyvinvointialue vähintään kolmen vuoden ajaksi. Hyvinvointialueelle siirtyvien kiinteistöjen vuokrausta valmisteltiin vuodelle 2023 3 %:n pääomatuoton mukaan. Hyvinvointialueelle vuokratut rakennukset vuokrataan kuitenkin 6 %:n pääomavuokran mukaan, joten hyvinvointialueelle vuokrattujen rakennusten vuokratuotot nousevat vuoden 2023 talousarviosta noin 300 000 €.

Kaavoitukseen on varattu määräraha keskustan alueen kokonaisuusmakaavan päivittämiseen 20 000 €. Kaavoitus on meneillään ja kaavoituskonsulttina toimii Ramboll.

Rakennustarkastajan palvelut ostetaan Lappajärven kunnalta. Rakennustarkastaja on Evijärvellä kaksi päivää viikossa. Tarvittaessa rakennustarkastaja ohjeistaa myös puhelimitse Lappajärveltä. Rakennustarkastajan palvelun ostoon Lappajärven kunnalta on varattu 19 800 €.

Ympäristösihteerin palvelut on aikaisemmin ostettu Lappajärven kunnalta. Ostopalvelu on käsittänyt 60 % työajan siten, että ympäristösihteerin oli Evijärvellä kolme päivää viikosta. Valtuusto päätti perustaa Evijärvellä oman ympäristösihteerin viran ja kuntaan on nyt palkattu oma viranhaltija ympäristösihteeriksi. Ympäristösihteerin palkkaan on talousarvioon varattu raahaa. Vastaavasti kesäaikaisen järven kunnostustyöntekijän palkkaamisesta on luovuttu ja järven kunnostushankkeesta vastaa jatkossa ympäristösihteerin.

Yksityisteiden tiehoitokuntien vuosittaiseen avustamiseen on varattu 45 000 €. Kunnan hallinnoimien kaavateiden kunnossapitoon on varattu 10 000 €. Investointiosassa kaavateiden rakentamiseen, päällystämiseen tai vanhan päällysteen korjaamiseen on varattu 20 000 €.

Puistojen ja yleisten alueiden toimintakuluihin on vuodelle 2024 varattu 16 400 €.

Puunmyyntituloja arvioidaan saatavan talousarviovuoden aikana 30 000 €, metsänhoidon toimintakuluihin on varattu 10 300 €.

Kunnalla on vuokratalokiinteistöjä yhteensä 10 kpl, joissa vuokrattavia asuntoja on yhteensä 107 kpl. Kunnan omistamia asunto-osakeyhtiöitä ovat As. Oy Kultalahti, As. Oy Nykälänaho ja As. Oy Tervahauta, yhtiöiden isännöintitehtävät ovat kunnalla. Vuokratalokiinteistöjen kunnossapito ja vuokraaminen kuuluvat tekniselle toimelle. Vuokratalojen yhtiöittämisselvitys konsultin toimesta on meneillään. Vuokratalojen yhtiöittäminen vaikuttaa käyttötalouteen, mutta sen lopullista vaikutusta on vielä vaikea tarkasti määrittää.

TEKNINEN LTK	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	- 1 653 230	- 1 375 500	- 1 446 418	- 1 450 000	- 1 450 000
Toimintatuotot	965 728	1 214 420	1 485 320	1 490 000	1 490 000
Toimintakate	-687 502	- 161 080	38 902	40 000	40 000

Sisäiset erät	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-114 512	-98 650	-98 205	-99 000	-99 000
Toimintatuotot	178 329	159 180	160 280	162 000	162 000
Toimintakate	63 816	60 530	62 075	63 000	63 000
Poistot	-326 397	-309 240	-344 100	-330 000	-330 000
Vyörytyserät m	-9 054				

Valtuustotason tavoitteet, yhdyskuntapalvelut:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Turvallisen ja viihtyisän asuin ympäristön luominen	Kunnan hallinnoimia liikenneväyliä sekä niihin liittyviä viheralueita kunnostetaan ja siistitään. Keskustan alueella olevia puisto- ja viheralueita ylläpidetään ja kehitetään.	Kaavateiden liikenteenjakaajat siistitään istutuksin ja poistamalla rikkaruohot vähintään 1 krt kesän aikana. Keskustan alueen kaavateiden viheralueet leikataan kunnan omana työnä.
Investointiprojektien käynnistyminen ja valmistuminen jakaantuu tasaisesti koko vuodelle	Hankkeiden valmistelu ja suunnitelmien laatiminen aloitetaan tarpeeksi ajoissa ja tuodaan päätöksentekoon valmistelun investointiaikataulun mukaisesti	Investointihankkeet käynnistyvät ja valmistuvat investointiaikataulun mukaisesti.
Vuokra-asuntojen käyttöasteen pitäminen korkeana	Huoneistot ja niiden ympäristö pidetään siistissä ja viihtyisässä kunnossa remontoinneilla	Vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 70 %
Tarpeettomista omistuksista luopuminen	Luovutaan valikoiduista kunnalle tarpeettomista vuokra-asunnoista ja muista kiinteistöistä	Myytyjen tai purettujen rakennusten ja kiinteistöjen lukumäärä

Teknisen lautakunnan käyttömenojen kokonaissumma talousarviossa on 1 446 418 €. Muutosta edellisvuoden talousarvioon nähden on + 5,2 %.

4.6. Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen talousarvio laaditaan erillisinä sekä vesilaitokselle, että viemärlaitokselle.

Pohjaveden ostoon Lappajärven vesiosuuskunnalta on varattu talousarvioon 100 000 €.

Evijärvellä merkittävä veden kuluttaja on turkistarhaus ja karjatilat. Turkiseläinten ja karjan määrä on viime vuosina laskenut paikkakunnalla merkittävästi, joka vuorostaan näkyy veden myynnistä ja niistä saatavissa tuloissa merkittävästi.

Viemärlaitoksen tulos on pitkään ollut alijäämäinen, koska viemärlaitoksen vuosittaiset toimintakulut nousevat huomattavasti suuremmiksi kuin sen toimintatuotot. Asiasta on huomauttaneet tilintarkastajat sekä tarkastuslautakunta, jotka ovat pyytäneet kiinnittämään negatiivisen alijäämän kattamiseen huomiota.

Viemärlaitoksen toimintatuotot muodostuvat viemäriverkostoon kuuluvien kiinteistöjen osalta pääosin veden kulutukseen perustuvasta jätevesimaksusta sekä liitäntäpistemaksusta. Alijäämän kattamiseksi jätevesimaksua ei voi yhdellä kerralla nostaa niin paljoa, että se kattaisiin alijäämän kokonaan. Jätevesimaksun ja liitäntäpistemaksun portaittainen nostaminen sekä toiminnan kehittäminen taloudellisemmaksi ovat kuitenkin pakollisia alijäämän kattamiseksi. Vuoden 2024 talousarvion mukaan nykyisillä hinnoilla ja kustannusrakenteella viemärlaitoksen toimintakate jää alijäämäiseksi - 35 850 €.

Valtuustotason tavoitteet, vesihuoltolaitos:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Vesilaitoksen talousveden toimituksen hukkaprosentti pysyy erittäin alhaisella tasolla	Puhtaanveden toimitusmäärän vaihtelua seurataan vuorokausittain ja merkittäviin poikkeavuuksiin reagoidaan nopeasti	Toimitetun veden hukkaprosentti alle 3 %
Vesilaskutuksen nykyaikaistaminen	Talousveden kulutuslukemat voidaan ilmoittaa paperisen ilmoituksen lisäksi sähköisesti.	Veden kulutuslukeman voi ilmoittaa sähköisesti
Ylläpidetään vesioikeuden määräämien lupaehtojen täyttymistä viemärlaitoksella	Viemärlaitoksen mikrobitoimintaa ylläpidetään ja käynnissä pysymistä seurataan mittauksilla	Jätevedenpuhdistamon näytteiden tulee täyttää lupaehtojen mukaiset vaatimukset

VESILAITOS	TP2022	TA2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-341 542	- 342 750	- 366 455	- 370 000	- 370 000
Toimintatuotot	394 681	410 000	408 500	405 000	405 000
Toimintakate	53 139	67 250	42 045	35 000	35 000

Sisäiset erät	TP2022	TA2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-18 397	-19 620	-19 410	-19 800	-20 200
Toimintatuotot	32 487	29 700	33 000	33 700	34 400
Toimintakate	14 089	10 080	13 590	13 900	14 200

Poistot	-122 443	-111 740	-103 700	-115 000	-115 000
---------	----------	----------	----------	----------	----------

VIEMÄRILAITOS	TP2022	TA2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	- 162 145	- 111 720	- 152 650	- 155 000	- 155 000
Toimintatuotot	113 307	116 800	116 800	120 000	120 000
Toimintakate	- 48 838	5 080	-35 850	-35 000	-35 000

Sisäiset erät	TP2022	TA2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-9 777	-9 150	-8 910	-9 100	-9 300
Toimintatuotot	36 298	29 850	37 000	37 700	38 500
Toimintakate	26 521	20 700	28 090	28 600	30 200
Poistot	-72 675	-75 480	-68 000	-75 000	-75 000

VESIHUOLTOLAITOS	TP2022	TA2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	- 503 688	- 454 470	- 519 105	- 525 000	- 525 000
Toimintatuotot	507 989	526 800	525 300	525 000	525 000
Toimintakate	4301	72 330	6 195	0	0

Sisäiset erät	TP2022	TA2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-28 175	-28 770	-28 320	-28 900	-29 500
Toimintatuotot	68 785	59 550	70 000	71 400	72 900
Toimintakate	40 610	30 780	41 680	42 500	43 400
Poistot	-195 118	-187 220	-171 700	-190 000	-190 000

Vesihuoltolaitoksen toimintakulujen loppusumma talousarviossa on 519 105 €. Muutosta edellisvuoden talousarvioon nähden on + 14,2 %.

Vesihuoltolaitoksen toimintatuotot ovat 525 300 €, joten toimintakate on 6 195 €.

VESILAITOKSEN TULOSLASKELMA						
Ulkoiset+sisäiset	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
LIIVEVAIHTO	459 923	422 764	435 500	416 800	416 800	416 800
Valm.kesk.er.tuott.var.lis/väh.						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	4 304	4 404	4 200	24 700	24 700	24 700
	464 227	427 168	439 700	441 500	441 500	441 500
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet						
Ostot tilityskauden aikana	-46 486	-35 866	-34 520	-34 450	-34 450	-34 450
Palveluiden ostot	-167 093	-165 666	-172 550	-147 440	-147 440	-147 440
Avustukset	-1 720					
	-215 299	-201 532	-207 070	-181 890	-181 890	-181 890
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-130 952	-130 456	-123 300	-157 600	-157 600	-157 600
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-22 704	-22 983	-26 080	-34 710	-34 710	-34 710
Muut henkilösivukulut	-3 852,38	-3 507	-3 000	-3 730	-3 730	-3 730
Henkilöstökorvaukset	382,20	2 077	350			
	-157 126	-154 869	-152 030	-196 040	-196 040	-196 040
Suunnitelman mukaiset poistot	-132 032	-122 443	-111 740	-103 700	-103 700	-103 700
Liiketoiminnan muut kulut	-4 470	-3 539	-3 270	-3 270	-3 270	-3 270
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-44 701	-55 214	-34 410	-43 400	-43 400	-43 400

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA						
Ulkoiset+sisäiset	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
LIIKEVAIHTO	162 767	149 605	146 650	153 800	153 800	153 800
Valm.kesk.er.tuott.var.lis/väh.						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
	162 767	149 605	146 650	153 800	153 800	153 800
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet						
Ostot tillikauden aikana	-70 297	-68 048	-38 480	-58 650	-58 650	-58 650
Palveluiden ostot	-59 496	-49 647	-37 800	-36 040	-36 040	-36 040
Avustukset						
	-129 793	-117 695	-76 280	-94 690	-94 690	-94 690
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-44 943	-41 155	-33 300	-52 600	-52 600	-52 600
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-9 558	-8 920	-6 720	-10 450	-10 450	-10 450
Muut henkilösivukulut	-1 318	-1 081	-1 300	-1 250	-1 250	-1 250
Henkilöstökorvaukset	382	631				
	-55 438	-50 525	-41 320	-64 300	-64 300	-64 300
Suunnitelman mukaiset poistot	-71 804	-72 675	-75 480	-68 000	-68 000	-68 000
Liiketoiminnan muut kulut	-3 462	-3 703	-3 270	-3 270	-3 270	-3 270
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-97 730	-94 993	-49 700	-76 460	-76 460	-76 460

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA						
Ulkoiset+sisäiset	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
LIIVEVAIHTO	622 690	572 370	582 150	570 600	570 600	570 600
Valm.kesk.er.tuott.var.lis/väh.						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	4 304	4 404	4 200	24 700	24 700	24 700
	626 994	576 773	586 350	595 300	595 300	595 300
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet						
Ostot tilikauden aikana	-116 783	-103 914	-73 000	-93 100	-93 100	-93 100
Palveluiden ostot	-226 590	-215 313	-210 350	-183 480	-183 480	-183 480
Avustukset	-1 720					
	-345 093	-319 227	-283 350	-276 580	-276 580	-276 580
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-175 895	-171 611	-156 600	-210 200	-210 200	-210 200
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-32 262	-31 903	-32 800	-45 160	-45 160	-45 160
Muut henkilösivukulut	-4 406	-4 589	-4 300	-4 980	-4 980	-4 980
Henkilöstökorvaukset		2 709	350			
	-212 564	-205 394	-193 350	-260 340	-260 340	-260 340
Suunnitelman mukaiset poistot	-203 836	-195 118	-187 220	-171 700	-171 700	-171 700
Liiketoiminnan muut kulut	-7 932	-7 242	-6 540	-6 540	-6 540	-6 540
LIIEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-142 430	-150 207	-84 110	-119 860	-119 860	-119 860
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot						
Muut rahoitustuotot	3 377	3 154				
Korkokulut						
Korvaus jäännöspääomasta	-103 544	-100 960	-100 500	-100 500		
Muut rahoituskulut	-162	-206				
	-100 329	-98 012	-100 500	-100 500		
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN	-242 759	-248 220	-184 610	-220 360		
SATUNNAISIA ERIÄ						
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN	-242 759	-248 220	-184 610	-220 360		
VARAUKSIA						
TILIKAUDEN TULOS	-242 759	-248 220	-184 610	-220 360		

KÄYTTÖTALouden TOIMINTAKULUT JA TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ						
	TP 2020	TP 2021	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
ULKOISET						
Toimintakulut	-19 394 172	-19 151 377	-9 165 360	-9 732 028	-9 927 000	-10 126 000
Toimintatuotot	1 630 426	1 792 611	1 944 430	2 270 320	2 316 000	2 176 000
Toimintakate	-17 763 746	-17 358 766	-7 220 930	-7 461 708	-7 611 000	-7 950 000
Sisäiset erät						
Toimintakulut	-314 212	-345 586	-311 570	-317 940	-324 300	-330 800
Toimintatuotot	314 212	345 586	311 570	317 940	324 300	330 800
Toimintakate	0	0	0	0	0	0
Poistot	-744 197	-840 025	-832 000	-828 800	-837 000	-845 000

5. INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOHJELMA 2024-2026	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Menot			
KUNNANHALLITUS			
Maa- ja vesialueet, käyttöomaisuuden osto	30 000	20 000	20 000
Järven kunnostus	50 000	50 000	50 000
Työergonomian parantamien työpisteillä (kalustehankintoja)	12 000	12 000	
SIVISTYSTOIMI			
Ulkoilualueiden viihtyisyyden ja/tai toiminnallisuuden parantaminen (liikuntapaikat, puistot ja yleiset alueet, koirapuisto, ulkoilureitistöt)	20 000	20 000	20 000
Koulurakennuksen suunnittelu, ~ 3500 - 4000 m ²	50 000	200 000	7 000 000
Kirkonkylän koulun jakelukeittiön laajentaminen	50 000		
YHDYSKUNTAPALVELUT			
Kaavateiden rakentamien, päällystäminen tai vanhan korjaus	20 000	15 000	15 000
Ajettavat ruohonleikkurit, liikuntatoimi + tekninen	15 000		
Kärrtien tasoliittymän väistötila kantatie 68:lle	50 000	150 000	
Kaavateiden ja kevyenliikenteenväylien suunnittelu	10 000		
VESILAITOS			
Vesijohtoverkoston peruskorjaus / runkolinjojen uusiminen (Haarojen yhdistäminen uuteen vesitorni-Hietakangas runkolinjaan)	20 000	30 000	30 000
Talojohtojen rakentaminen	10 000	10 000	10 000
VIEMÄRILAITOS			
Viemäriverkoston saneeraus	20 000	20 000	20 000
Jätevedenpuhdistamon ferrosulfaattialtaan pinnoitus	18 000		
TALONRAKENNUS			
Kaukolämpölaitoksen saneeraus		500 000	
Antinrinteen asfaltoinnin korjaus	40 000		
Vesikattoremontti As Oy Tervahauta		150 000	
Vesikattoremontti As Oy Kultalahti		150 000	
Rakennusten purku ja maisemointi	50 000		
Sillankorvan uimarannan kunnostaminen	20 000		
Kohdistamattomat investoinnit	50 000	50 000	50 000
Menot yhteensä	535 000	1 377 000	7 215 000
Netto	535 000	1 377 000	7 215 000

6. TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus kattamaan palvelujen tuottamisesta aiheutuneet kulut. Tuloslaskelma palvelee kunnan oman johtamisen lisäksi eri sidosryhmiä, jotka joutuvat muodostamaan käsityksen kunnan taloudesta varojen käyttöä valvoessaan ja tulonsiirtoja harkitessaan.

Tuloslaskelman välitulokset:

Toimintakate:

Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus, joka ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate:

Palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden menojen ja tulojen erotus – kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Tilikauden tulos:

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa.

Talousarviovuoden kunnallisverotuotto perustuu vahvistettuun 9,80 %:n tuloveroprosenttiin ja kiinteistöverotulot seuraaviin prosentteihin: yleinen 1,0 %, vakituinen asunto 0,65 %, muu asuinrakennus 1,15 %, voimalaitos 3,10 % ja maapohjan vero 1,30 %.

Talousarviovuoden 2024 vuosikate on 1 101 920 € ja tilikauden tulos on 182 120 €. Vastaavat luvut vuoden 2023 talousarviossa ovat: vuosikate 1 825 850 € ja tilikauden tulos 993 850 €.

Taloussuunnitelmakaudella vuosikate kattaa poistot talousarviovuonna 2024 sekä suunnitelmavuosina 2025 ja 2026.

TULOSLASKELMA

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Euroja						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	834 585	808 783	720 440	725 930	740 000	762 000
Maksutuotot	46 235	45 070	41 000	46 600	48 000	49 000
Tuet ja avustukset	71 723	61 697	36 000	43 300	44 000	45 000
Muut toimintatuotot	840 069	932 991	1 146 990	1 454 490	1 484 000	1 320 000
Toimintatuotot yhteensä	1 792 611	1 848 541	1 944 430	2 270 320	2 316 000	2 176 000
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-4 369 811	-4 454 973	-4 548 270	-4 955 900	-5 055 000	-5 156 000
Palvelujen ostot	-13 006 356	-13 394 802	-2 632 520	-2 709 500	-2 764 000	-2 819 000
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-1 237 538	-1 308 702	-1 235 370	-1 294 800	-1 321 000	-1 347 000
Avustukset	-186 797	-210 485	-252 750	-274 500	-280 000	-286 000
Muut toimintakulut	-350 876	-355 127	-496 450	-517 300	-528 000	-539 000
Toimintakulut yhteensä	-19 151 377	-19 724 089	-9 165 360	-9 752 000	-9 948 000	-10 147 000
muutos, prosenttia	-1,3	0,9	-52,1	6,4	2,0	2,0
Toimintakate	-17 358 766	-17 875 548	-7 220 930	-7 481 680	-7 632 000	-7 971 000
Verotulot yht.	8 855 198	9 163 043	5 366 000	5 198 000	5 361 000	5 463 000
Kunnallisvero	7 118 602	7 326 381	3 882 000	3 705 000	3 824 000	3 912 000
Kiinteistövero	761 272	795 551	782 000	889 000	890 000	890 000
Yhteisövero	975 324	1 041 111	702 000	604 000	647 000	661 000
Valtionosuudet	9 661 002	10 076 903	3 964 900	3 574 000	3 540 000	3 639 000
Valtionos. ja Verotul. yht.	18 516 200	19 239 946	9 330 900	8 772 000	8 901 000	9 102 000
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	89 470	76 044	51 680	51 500	53 000	55 000
Muut rahoitustuotot	229 470	281 223	56 100	63 000	64 000	65 000
Korkokulut	0	-75 805	-323 500	-340 000	-347 000	-354 000
Muut rahoituskulut	-46 122	-440 709	-68 400	-53 900	-55 000	-56 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	272 817	-159 247	-284 120	-279 400	-285 000	-291 000
Vuosikate	1 430 250	1 205 151	1 825 850	1 010 920	984 000	840 000
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-840 025	-786 341	-832 000	-828 800	-837 000	-845 000
Muut lisäpoistot						
Arvonalentumiset						
Poistot ja arvonalent. yht.	-840 025	-786 341	-832 000	-828 800	-837 000	-845 000
Satunnaiset tuotot						
Tilikauden tulos	590 225	418 810	993 850	182 120	147 000	-5 000
Vuosikate/poistot, %	170,26 %	153,26 %	219,45 %	121,97 %	117,56 %	99,41 %

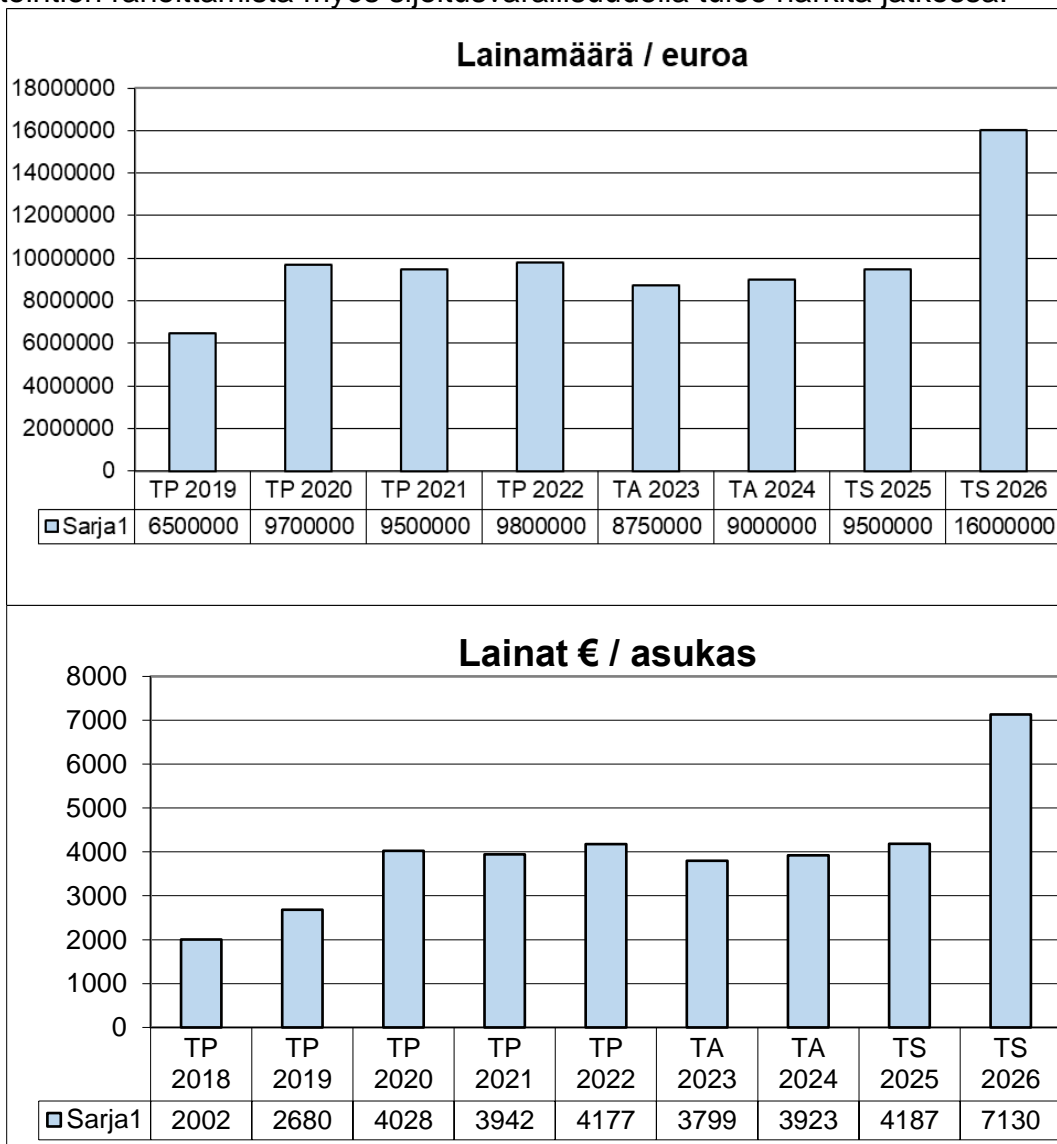
7. RAHOITUSOSA

Rahoituslaskelmassa osoitetaan kuinka paljon tarvitaan tulo-rahoituksen (vuosikate) lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja miten se katetaan.

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus (käyttötalous netto), investoinnit sekä pääomarahoitus yhteen laskelmaan – toiminnan rahoitus esitetään rahoitusosassa. Lainamäärä/asukas on toteutuneiden vuosien osalta laskettu todellisilla asukasluvulla.

Kunnan investoinnit (535 t€) katetaan tarvittaessa lainarahalla. Pitkäaikaista lainaa nostetaan tarvittaessa, mikäli pitkäaikaisen lainan ottaminen on kuntatodistusvelkaa kannattavampaa. Maksuvalmiuden ylläpitämiseen käytetään lyhytaikaista kuntatodistusvelkaa.

Alla olevien taulukoiden mukaisesti kunnan lainamäärä taloussuunnitelmavuosien mukaisella investointimäärällä kääntyy suunnitelmakauden lopulla voimakkaasti kasvuun. Investointien rahoittamista myös sijoitusvarallisuudella tulee harkita jatkossa.

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Euroa						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 430 250	1 205 150	1 825 850	1 010 920	984 000	840 000
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjaukset	-34 517					
Toiminnan rahavirta netto	1 395 733	1 205 150	1 825 850	1 010 920	984 000	840 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 488 581	-1 283 379	-1 380 000	-535 000	-1 377 000	-7 215 000
Rahoitusosuudet investointeihin	501 627	198 092				
Investointien varsin. myyntitulot	34 517		7 000			
Investointien myyntivoitto						
Pysyv. vastaavien hyöd.luovutust.	34 517		7 000			
Investointien rahavirta netto	-1 952 437	-1 085 287	-1 373 000	-535 000	-1 377 000	-7 215 000
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-556 704	119 864	452 850	475 920	-393 000	-6 375 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset	37 539	7 375	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset netto	37 539	7 375	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		5 000 000			1 000 000	7 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	-250 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-200 000	-4 300 000	50 000	50 000		
Lainakannan muutokset netto	-200 000	450 000	-450 000	-450 000	500 000	6 500 000
Muut maksuvalm. muutokset						
Toim.ant. var. ja pääom. muut.	645	322				
Saamisten muutos	-119 564	-115 542				
Korottomien velkojen muutos	870 063	100 374				
Muut maksuvalm. muutokset netto	751 144	-14 846				
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	588 682	442 529	-450 000	-450 000	500 000	6 500 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	31 978	562 393	2 850	25 920	107 000	125 000
Rahavarat 31.12.	7 331 085	7 893 488				
Rahavarat 1.1.	7 299 106	7 331 085				
Rahavarojen muutos	31 978	562 403				

TALOUSARVIO-OSAT YHTEENSÄ

€	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-21 481 029	-21 886 081	-26 073 983	-11 437 260	-11 180 900	-12 206 000	-18 251 000
Tulot	23 458 765	21 166 915	26 651 222	11 440 110	11 156 820	12 334 000	18 398 000
Netto	1 977 736	-719 166	577 239	2 850	-24 080	128 000	147 000

8. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2024-2026			
	2024	2025	2026
HALLINTO-OSASTO:			
Kunnanjohtaja	1	1	1
Hallinto ja talous	4	4	4
Yhteensä	5	5	5
SIVISTYSOSASTO:			
Hallinto	3	3	3
Luokanopettajat	11	11	11
Erytisopettajat	4	4	4
Esikouluopettajat	2	2	2
Keskikoulun ja lukion yhteiset opettajat	5	5	5
Keskikoulun opettajat	6	6	6
Lukion opettajat	1	1	1
Lukion ja keskikoulun yhteiset opettajat	5	5	5
Ankkuriohjaaja	1	1	1
Koulunkäynninohjaaja/iltapäivätoim.ohjaaja	8	8	8
Esiopetuksen avustaja/lastenhoitaja	3	3	3
Koulunkäynninohjaaja	4	4	4
Koulunkäynninohjaaja muussa koulussa	2	1	1
Keittiöhenkilökunta	4,5	4,5	4,5
Siivooja, osa-aikainen			
Kirjasto, joista toinen osa-aik.	1,5	1,5	1,5
Liikuntatoimi	1,5	1,5	1,5
Nuorisotoimi	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	63	62	62
TEKNINEN OSASTO:			
Hallinto	3	3	3
Ympäristösihteeri	1	1	1
Rakennusmestari	1	1	1
Ammattimiehet	3,5	3,5	3,5
Kiinteistöhoitajat	2	2	2
Siivoojat	7,5	7,5	7,5
Yhteensä	18	18	18
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	86	85	85

9. KONSERNIYHTIÖIDEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2024

Evijärven kunnan kuntakonserniin kuuluu seuraavat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on määräysvalta: Evilämpö Oy (100 %), Kiinteistö Oy Evijärven kunnanvirasto (80 %), As. Oy Evijärven Tervahauta (100 %), As. Oy Nykälänaho (100 %), As. Oy Kultalahti (100 %). Lisäksi kunta omistaa yhden vuokra-asunnon Asunto Oy Evijärven Aallosta.

Kunta on myös osakkaana Järvinet Oy:ssä, Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ssa (JPYP) ja Ab Ekorosk Oy:ssä. Lisäksi kunta on mukana seuraavissa kuntayhtymissä: Etelä-Pohjanmaan liitto, Järviseudun ammatillisen koulutuksen koulutuskuntayhtymä (JAMI) ja kuntayhtymä Kymppe.

Evilämpö Oy on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on tuottaa ja jakaa kaukolämpöä Evijärvellä paikallisesti, käyttö- ja toimitusvarmasti, turvallisesti ja taloudellisesti. Evilämpö Oy:n tavoitteet on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Toiminnan taloudellisuus ja kannattavuus	- Evilämpö Oy toimii taloudellisesti ja kannattavasti	- Tilikauden tulos on voitollinen
Tyytyväiset asiakkaat	- Evilämmön toiminta on laadukasta ja keskeytyksetöntä. Asiakastyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti.	- Asiakastyytyväisyyskysely säännöllisesti
Uuden lämpölaitoksen suunnittelu	- Lämpölaitoksen saneeraus suunnitellaan vuonna 2023.	- Suunnittelu valmistuu

As. Oy Evijärven Tervahauta on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain
Turvallisen ja viihtyisän asuin-ympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistöhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely

As. Oy Nykälänaho on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain
Turvallisen ja viihtyisän asuin-ympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistöhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely

As. Oy Kultalahti on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain
Turvallisen ja viihtyisän asuin-ympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistöhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely